

Cziczó Attila:

Tájbrék

tragikomédia hét képben

©2014

www.cziczo.hu

Bandinak, akiből András lett.

s z e r e p l ő k

Pesti Győző (fodrász)
Pestiné Hovár Magdolna (Győző felesége)
P.Hovár Dorina (Győző lánya, színinövendék)
Hovárné Izabella (Győző anyósa)
Éva (hajmodell)
Grafenberg Robi (bölcész fiú)
Dr. Nádor Győző (ügyvéd)
Fekete Gábor (behajtó)
Sereg Pál (behajtó)
Christine Copé (nagykövet asszony)
Alexandrine (francia énekesnő idősen)
Alexandrine (francia énekesnő fiatalon)
Trafikosnő (az Amarcordból)
Selvetia (egy angyal)
Kosztolányi Dezső (a híres író)
Jim Morrison (rocksztár)
Pesti Nándor Attila (Győző apja)
művészek, tévéstáb, kórus

Játszódik a mában és Pesti Győző álmaiban.

Szín: lakás, fodrászüzlet, kultúrház, utca.

1. jelenet

(Kultúrház nézőtere. Késve érkezik a Pesti család Dorina előadására. A színpadi jelenet - a szerző elképzelése szerint - a rendszerváltás utáni negyedszázad lírai mozgásszínházi összefoglalója. Sírós-nevetés játék az idővel. Hm. Győző, a főhős, elegáns, fehérbe öltözve. Izabella, az anyósa, fiatalosan, üdén, színesben. Magdolna, a feleség, konzervatívan, zártan, sötétben. Az előadás már elkezdődött, a nézőtéren nincs szabad hely.)

IZABELLA Édesfiam!
MAGDOLNA (énekel) Nem lesz itt már helyünk. Győző, megmondtam előre!
GYŐZŐ (ritmizálva) Hitvesem megszokott hisztije nélkül tán ideértünk volna időre! (♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪)
IZABELLA Magdolna! Ne dalolássz!
MAGDOLNA Anyám, ne lökdöss! (pisszeg) Ott a Dorina!
IZABELLA Oh! Dorina egy művész.

(Családi sóhaj.)

MAGDOLNA Nagy művész lesz. Mint egy primadonna!
GYŐZŐ Mi is lehattünk volna!
MAGDOLNA Melódiás...
GYŐZŐ Költőóriás...
MAGDOLNA Tán híresek lennénk, ha „az” a valami nem hiánycikk!
GYŐZŐ Hírnév!
MAGDOLNA (sóhajt)
GYŐZŐ Azért az hiányzik.
MAGDOLNA A hírnév...
IZABELLA Ez a gönc hogyan áll azon a lányon?
MAGDOLNA (énekel) Nekem ízlésesnek hat Dorina ruhája.
GYŐZŐ Magdaléna, anyuka másképpen látja.
IZABELLA Győző, édesfiam, ülünk, állunk, mit gondolsz te erről?
MAGDOLNA Anyám, itt már nem lesz helyünk.
IZABELLA Nem lesz? Menjünk haza inkább, lányom!
MAGDOLNA Engem roppant kellemetlenül érint ez a fejlemény.
GYŐZŐ Az időt nem lehet átugrani. Ez a filozófia kőfalába felvésett tény.

MAGDOLNA Az időről filozofálgatsz, Győző? Micsoda fennkölt kioktatás! (le-
gyint) Ugyan...!
GYŐZŐ Az időről, Magdaléna. Mert az időnk, ez az átkozott, sebzett fő-
nixmadár, csak rohan-rohan...
IZABELLA Menjünk, lányom!
MAGDOLNA (énekel) Győző, a te hibád.

(A nők elhagyják a nézőteret.)

2. jelenet

(Hirtelen a játéknak is vége: Győző álmovilágában vagyunk. Üres a színpad. Győző fé-
lénken a színpad közepére áll, s elmond egy verset.)

GYŐZŐ Van egy család,
Ágról szakadt...

(Nem megy. Saját versét nem tudja végigmondani. Ezért választ inkább egyet Adytól.)

GYŐZŐ *Jaj, be szép, hogy vagyok,
Jaj, be szép, hogy vagynak,
Jaj, be szép, hogy minden Való szép,
Jaj, be szép a Szép...¹*

(Kosztolányi lép Győző mellé. Ballonkabátban, kalapban, ahogyan középiskolai iroda-
lomkönyveink képmellékleteiből megismertük. Hosszú köhögéssel indít.)

KOSZTOLÁNYI *Nem, tisztelt uram, ez nem szép: ez rút és ostoba. Ez nyelvünk
mélypontja, melynél mélyebbre már nem zuhanhat. Nem az a
baja, hogy érthetetlen. Az a baja, hogy érthető.²*

GYŐZŐ Nem kérdeztem, Kosztolányi úr.

(Kosztolányi rágyújtana, de nagyon erős köhögő rohamot kap.)

KOSZTOLÁNYI Pesti úr, maga megint Adyt szavalt.

GYŐZŐ Bevallom, Adyt vettem számra.

KOSZTOLÁNYI Micsoda hóbort!

GYŐZŐ Bár az lenne!

¹ Ady Endre: *Szép a Szép* (részlet)

² Kosztolányi Dezső: *Az írástudatlanok árulása. Különvélemény Ady Endréről* (részlet)

KOSZTOLÁNYI Pesti úr, maga szemmel láthatóan feszeng. Mintha nem érezné jól magát a bőrében!

GYŐZŐ Hiszen a bőrömre megy ki a játék! Tán ez lehet az oka? (elméláz)

KOSZTOLÁNYI Kosztolányi, itt ölik egymást a magyarok. Mi változott Ady óta? (gúnyosan) Ma már tudjuk, hogy a szifilisz évtizedeken át rombolta e szerencsétlen ember lelkét, és mondattatott vele olyan galádságokat, amelyekért nem is volt felelős.

(Hangosan felnevetnek.)

GYŐZŐ Maga mindég felül ennek az Ady tréfának, Kosztolányi úr!

KOSZTOLÁNYI Pesti úr, ne mindégezzen, mert maga 21. századi.

GYŐZŐ Hohohohó! Kérem, én huszadikás vagyok.

(Kosztolányi egy pezsgőt ránt elő kabátjából.)

KOSZTOLÁNYI Győző, az Isten éltesse!

GYŐZŐ Oh!

KOSZTOLÁNYI Mennyi is az annyi?

GYŐZŐ Negyvennyolc. Nem prím.

KOSZTOLÁNYI Koccintsunk, barátom! Ma vagyunk egyidősek.

(Érkezik a vendégsereg, Győző álmainak szereplői: Alexandrine, a fiatal francia énekesnő, az Amarcord trafikosnője, Jim Morrison, a bizonytalan mozgású rock sztár és a távolban egy vörös ruhás nő: Selvetia, az angyal. Az ünnepelt koccint a vendégekkel.)

KOSZTOLÁNYI Mindenki itt van?

GYŐZŐ (meghatottan) Mindenki.

(Egyesével felköszöntik Győzöt. Jó a hangulat. Győző észreveszi a távolban magányosan álldogáló angyalt.)

GYŐZŐ Ő?

KOSZTOLÁNYI A vöröske?

GYŐZŐ Igen. Őt nem ismerem.

KOSZTOLÁNYI Selvetia. Egy angyal.

GYŐZŐ Igazi?

KOSZTOLÁNYI Minden angyal igazi.

GYŐZŐ Vele még sohasem találkoztam...

KOSZTOLÁNYI Pedig ő a jövő hírnöke.

ALEXANDRINE Monsieur Pesti, m'inviteriez-vous à dancier?³ / Pesti úr, felkérne egy táncra? /
GYŐZŐ (zavartan) Nem értem.
KOSZTOLÁNYI Vége a mulatságnak, viszlát hölgyek, s urak!
TRAFIKOSNŐ Siamo allegri tutti insieme, prima di andarcene beviamo un altro bicchiere. Viva signor Pesti!⁴ / Együtt vagyunk, nem búsulunk. Mielőtt elmegyünk, még egyet iszunk! Éljen Pesti úr! /

(Kosztolányi elzavarja a vendégeket.)

GYŐZŐ Azt hittem, az álmoknak is van határa.
KOSZTOLÁNYI Nincs.
GYŐZŐ (csend) Apám nem jött?
KOSZTOLÁNYI (nemet int) Igyunk, barátom!

(Kosztolányi az üvegből iszik, de újból köhögő rohamot kap.)

KOSZTOLÁNYI Kávé, cigaretta, éjszakák, pezsgő... Egyszer élünk.
GYŐZŐ Van még néhány éve. Aztán álmodhatok mást.
KOSZTOLÁNYI De ne Adyt! (nevet) Csak őt ne!
GYŐZŐ Ady már a múlt.
KOSZTOLÁNYI Elmúlt?
GYŐZŐ Hirtelen, az ifjúsággal karöltve.
KOSZTOLÁNYI (csend) Mennyi időm van még?

(Dorina és Robi érkezik.)

DORINA Apa, üzentek Éva miatt.
GYŐZŐ (Kosztolányinak) Négy év.
DORINA Apa...!
GYŐZŐ Megyek.

(Dorina és Robi enyelegnek.)

DORINA Annyira szeretlek, beleköltöznék a testedbe, az ereidbe, a beleidbe, az agyadba, a szádba, a szívedbe...
ROBI Te vagy nekem az első és az utolsó, az élet és a halál, te vagy...
DORINA Te vagy...
ROBI Te vagy...

³ Francia fordítás: Pajor Dóra

⁴ Olasz fordítás: Zatureczki Ágnes

DORINA Te vagy kertem magvetője, bibém porzója, nyelvem nyála, vagi-
nám sikamlása...

GYŐZŐ (köhint)

KOSZTOLÁNYI Ím, az ember!

GYŐZŐ Fiatalok...

KOSZTOLÁNYI Mink is voltunk ifjak.

GYŐZŐ De nem máma.

KOSZTOLÁNYI (elindul) Négy év...

ROBI Győző bácsi, az a baj, hogy kerékbilincset kaptam.

GYŐZŐ Az Opelre?

ROBI (bólint)

GYŐZŐ Hol?

ROBI Az Operánál.

GYŐZŐ (nevet) Mennyi?

(Kosztolányi dülöngélve távozik.)

ROBI Tizenegyezerötszáz.

KOSZTOLÁNYI Négy év...

(Győző előveszi pénztárcáját, odaadja Robinak a pénzt.)

GYŐZŐ Akkor megyek taxival.

(Kosztolányi egy zsebtükörben nézegeti magát.)

KOSZTOLÁNYI Ószes hajam kiszőkítené, Pesti úr?

GYŐZŐ Nem szőkítünk.

(Robi számolja a pénzt, amit Győzötől kapott. Kosztolányi elsétál.)

ROBI Akkor leszereltetem a kerékbilincset.

GYŐZŐ Szereltesd le!

ROBI De a pénzt megadom.

GYŐZŐ Elvetted, már a tiéd.

ROBI Nem úgy van az errefelé!

DORINA Menjünk mi is?

GYŐZŐ Szerintem ne. Nem szép látvány a **születés**.

(Győző elrohan, a fiatalok utána. A félhomályból Pesti Nándor Attila, Győző apja lép elő. Szivarja hanyagul lóg szája szélén, hümmögve néz fia után, majd elsétál.)

3. jelenet

(A nappali közepén vajúdik Éva. Győző kedvesen megsimogatja.)

GYŐZŐ Itt vagyok.
ÉVA (ordít)
GYŐZŐ Fáj?
ÉVA (ordít) Fáááááááj! Bazzmeg, kurvára fáj!
GYŐZŐ Sajnálom.
ÉVA Csináld meg a hajam!
GYŐZŐ Most?
ÉVA Csináld meg! Ehhez értesz. (ordít) Csináááááááld!
GYŐZŐ Kedves, talán nem ezzel kellene...
ÉVA Csináld! Most.

(Győző előveszi szerszámaint, s szépen megcsinálja Éva haját.)

GYŐZŐ Érdekes. Dúsabb, fényesebb...
ÉVA (ordít)
GYŐZŐ Azért megfordult a fejemben, hogy a fogantatáshoz talán szükséges lenne szexuális érintkezés is...
ÉVA Mit dumálsz?
GYŐZŐ Nem akarlak idegesíteni, de felmerült a gondolat, hogy esetleg... talán... mégsem én vagyok...
ÉVA Mi van?!
GYŐZŐ A kerted magvetője, bibéd porzója, nyelved nyála, vaginád sikamlása...
ÉVA Fúj!
GYŐZŐ (nevet) Sosem érinthettek.
ÉVA A te gyereked! Vállaltad.
GYŐZŐ Ez így igaz.
ÉVA (ordít)
GYŐZŐ Elvállaltam. Magamnak. A nevemre...

(Érkezik Magdolna és anyja.)

ÉVA Ez mit keres itt?
MAGDOLNA Megmondtam, anyám? Megmondtam?
GYŐZŐ Magdaléna, szerintem nem kellene...
MAGDOLNA Győző, válassz!
IZABELLA (röhög)
GYŐZŐ Mit válasszak?
MAGDOLNA Ül le, Győző, beszéljük meg nyugodtan!
GYŐZŐ Magdaléna, ez túlságosan bonyolult...
MAGDOLNA (sír) Valamikor kedvesnek szólítottál.
IZABELLA Lányom, ne vedd a lelkedre. Győző jó ember. Akkora szíve van, hogy elbír veled is, és a frizurás lánykával is. Jó lesz minden, meglátod.

MAGDOLNA (hirtelen) El kell adni az üzletet!
GYŐZŐ Tessék?
IZABELLA Tessék?
ÉVA (érdeklődve) Mit?
MAGDOLNA (sír) Minek ez az egész?
IZABELLA Nem értelek, lányom. Apád örökölte nagyapádtól, akinek az édesapja, a te dédnagyapád vásárolta még 1877-ben báró Szanyitól.

GYŐZŐ Akkor született Ady.

(A távolból Kosztolányi köhécselése hallatszik.)

IZABELLA Ez az üzlet másfél évszázada hajformázó szakintézmény. Az Isten segedelmével találtál férjnek egy fodrászt, aki drága jó férjemtől tanulta ki a mesterséget, s aki így továbbviheti őseid hivatását.
(csend) Nem adjuk el soha a fodrászüzletet!

MAGDOLNA Soha?
IZABELLA Keress egy kéményseprőt, s ragadd meg a gombod. Ha szerencséd lesz, jól jársz!

ÉVA Bocsi, de szerintem veled kibasztak.
MAGDOLNA (énekel) Ki kefél?
Na ki?
Én?!
Vagy úgy!
Ott fenn,
Na ja!
Ott lehet.
Oda mehet,

Aki nem fél.
Az kémlél.
Bele.
Hogy mi van tele.
Ez a fej
Kicsit röhej.
Ha!
Hahaha.
Hallod?
Az asszony
Szuszog.
Szuszog.
A gond
Nem a porond.
Csak a korom.
Nem akarom!
Zavar az ötven!
Lehetne negyven?
Eh!
Nem lesz.
Már nem lesz.
Az arc komor.
Majd lesz jobb
Valamikor.
Valamikor!
De mikor?!

(Magdolna búsan sóhajt.)

IZABELLA (énekel) Negyven már nem leszel, ha-ha-ha!
ÉVA Foglalkozna velem is valaki?
IZABELLA Toljad, lányom! Tiéd az öröm, tiéd a szenvedés.

(Győző bekapcsolja a tévét, meredten nézi a Csapd le csacsi! című filmet.)

MAGDOLNA *Ezt kellett megélnem! Mert a drága kicsi férjem kurvázik.*
GYŐZŐ (pofon vágja)
MAGDOLNA *A rohadt...*

(Magdolna hozzávág egy kávéfőzőt, ami a falon landol.)

GYŐZŐ *Mi ez a műsor?*
MAGDOLNA (felborítja az asztalt, elrohan)
GYŐZŐ (iszik)

(A tévében a Szomszédok egyik epizódjának felvezető zenéje szól. Győző részeg, énekel. Izabella és Éva néma kíváncsisággal figyelik az eseményeket.)

MAGDOLNA *Ő vagy én?*
GYŐZŐ (hangosabban énekel)
MAGDOLNA *Most azonnal válaszolj: ő vagy én?*
GYŐZŐ (énekel)
MAGDOLNA *Most még mindent bevallhatsz, hallod?*
GYŐZŐ (énekel)
MAGDOLNA *Én már döntöttem.*
GYŐZŐ (énekel)
MAGDOLNA *Hagyd már abba az éneklést, jó?*
GYŐZŐ *Most mi van? Hazajövök, üres a belem? Csupa ideg vagyok. Kaja sehol, vacsora nix. Ez a téma! Balhé az van. Hiszti az van. Csempe, a francba, az van! Vacsora semmi!*
MAGDOLNA *Majd az az édes, drága kis csajod, az aranyos tripliszed főz neked.*
ÉVA (ordít) *Szétszakadok, bazzmeg, Győző!*
IZABELLA *Várj, várj, most jön a lényeg!*
GYŐZŐ (csend) *Az a te bajod, hogy sokat voltál vidéken, nem fejlődött ki az agyad.⁵*

(Győző kikapcsolja a tévét.)

IZABELLA (röhög)
GYŐZŐ (kedvesen) *Magdaléna...*
MAGDOLNA *Mi van?*
GYŐZŐ *Ne duzzogj! Megoldjuk.*
MAGDOLNA *Hogyan? Elhagysz ezért a kis... Az üzletet nem akarod eladni, hát hogy tudunk így egyről a kettőre jutni?*
GYŐZŐ *Nem hagylak el.*
ÉVA *Miiiiii? És a gyerekünk?*
MAGDOLNA *Az a gyerek nem Győzőé!*
ÉVA *De, az övé. A nevére vette.*
GYŐZŐ *Konkrétan még nem vettem, de volt róla szó.*

⁵ Részlet a *Csapd le, csacsi!* című filmből.

MAGDOLNA (csend) Az örökségről ne is álmodozz, te cafka!

(Belép az ügyvéd.)

ÜGYVÉD Jó napot kívánok, Dr. Nádor Győző, címzetes ügyvéd vagyok.

GYŐZŐ (csend) Igen?

MAGDOLNA (Győzőnek) Ügyvédet hívtál?

GYŐZŐ Én nem.

MAGDOLNA Pedig itt van.

GYŐZŐ Igen. (ügyvédnek) De miért is?

ÜGYVÉD Ugyibár Pesti úrhoz van szerencsém?

IZABELLA Hovárné Izabella vagyok. Özvegy. (kacag) Üdvözetem, drága doktor úr!

ÜGYVÉD Asszonyom, hagyjuk ezt a mérhetetlenül kínos formaságot! (be-mutatkozik) Győző.

MAGDOLNA Győző?

ÜGYVÉD A mindig mindenkit legyőző izlandi jégen tekergőző. (nevet) És magácska?

MAGDOLNA Pestiné Hovár Magdolna. Igen.

ÜGYVÉD Gyönyörű nevekkkel rendelkezik, hölgyem.

MAGDOLNA (elpirul) Oh!

IZABELLA Jól hallottam, hogy Izlandról?

ÜGYVÉD Izland szülötte vagyok, magyar apától, finn anyától, ám rendelkezem ősökkel a Föld mindahány szegletéből. Világfinak érzem magam, de szívemben és lelkemben magyar vagyok. Magyar vagyok. Magyar vagyok. Magyar. Vagyok. Magyar. Magyar. Magyar.

IZABELLA Értem.

ÜGYVÉD Bár elszakadt hazatérőként el nem fogadhatom a sok szerencsétlen, nincstelen, eszetlen, otthontalan, hajléktalan, munkátlan, ki-rekesztett, oldalnélküli, fecsegő, csacsogó, trollkodó, okoskodó, sajtósan magyaros értelmiségit, utálok mind, irtózom tőlük, oh, csak egyet, csak egyetlen egyet úgy agyonvernék a táskámmal, hogy fröcsögne a vére, törne a csontja, megnyílna a koponyája, s elfolyna az a rengeteg feleslegesen kiművelt agyveleje!

(Az ügyvéd nagyon felidegesítette magát, ám hirtelen lenyugszik.)

ÜGYVÉD Nekem még furá a magyar ugar.

GYŐZŐ Na!

MAGDOLNA S mi járatban, Győző?

ÜGYVÉD Pesti urat keresem egy meglehetősen furá ügyben.

MAGDOLNA Győző, figyelj Győzőre!
 ÜGYVÉD Pesti úr, önnek van a tulajdonában valami, ami megbízómat igen csak érdekelné. Már most megjegyzem, hogy az anyagiak nem állhatnak közénk.

MAGDOLNA Nem? (lelkes) Hallod, Győző? Az anyagiak...
 GYŐZŐ Az anyagiak? És mit keres nálam?
 ÜGYVÉD Igen, ez jó kérdés. Valamit.
 GYŐZŐ (csend) Valamit?
 ÜGYVÉD Úgy van. Ami az öné, mióta világ a világ.
 GYŐZŐ Huh... És mégis miről lenne szó?
 MAGDOLNA Mid van, Győző?
 GYŐZŐ Nézzük... Van egy Ady kötetem, még tizenévesen kaptam tanáromtól. Egy VHS-kazettán Fellini Amarcordja is a tulajdonomat képezi, kedves emlék. Dorinának ajándékoztam annak a rockegyüttesnek a poszterét, amit még Nyugat-Berlinben vettem nyolcvankilencben.

IZABELLA Doors.
 GYŐZŐ Igen. S volt egy szexújságom is az aszimmetrikus mellű német fiatalasszonnyal, de a katonaságnál elkallódott. Sajnálom ma már. S a Kosztolányi portré? Amit tőlem kaptál?
 MAGDOLNA S a Kosztolányi portré? Amit tőlem kaptál?
 GYŐZŐ Az nem kedves számomra.
 ÜGYVÉD Álljunk meg, kérem, az nem tulajdon, hanem ajándék.
 MAGDOLNA Tessék?

(Kintről Kosztolányi köhögése hallik.)

GYŐZŐ Esetleg az Opel?
 MAGDOLNA Azt anyám vette, ne feledd!
 GYŐZŐ (nevet) Nagyon kevés tulajdonom van. Rohadt kevés, ami az enyém. Szinte semmim sincs.
 ÜGYVÉD Nincs? Egy ládika vagy dobozka, egy irat, egy titkos záradék, esetleg egy érme...
 GYŐZŐ Nem tudok másról.
 ÜGYVÉD Nos, ezek nem jó hírek.
 GYŐZŐ Nincsen nekem semmim.
 ÜGYVÉD (hirtelen) De van! (nyugodtabban) Ám legyen, kivárjuk, míg meg nem leli. Vagy ahogyan a finn bölcsek mondják: Jotka vain kätellä paholainen, ei häpeä olla nokinen käsissä! / Aki az ördöggel kezét szorít, ne restellje, hogy kormos lesz a tenyere! /
 IZABELLA (csend) Ez mit is jelent, doktor úr?

ÜGYVÉD Aki az ördöggel kezét szorít, ne restellje, hogy kormos lesz a tenyere!

IZABELLA (felhördül) Milyen találó!

MAGDOLNA Látod, anyám, ez a Nyugat hangja.

GYŐZŐ A Pokol lehelete.

MAGDOLNA Kikísérhetem, Győző?

ÜGYVÉD Megtisztelne.

IZABELLA S én?

ÜGYVÉD Hölgyem!

(Az ügyvéd két oldalába karolnak a nők. Éva is próbál felállni.)

ÉVA Várjál, öreg, megyek én is. (ordít) Kurva kölök, gyere már ki!

ÜGYVÉD Tehát, megyek.

GYŐZŐ Nagyon úgy fest.

ÜGYVÉD Micsoda hölgykoszorú, ugye? (kimennek)

GYŐZŐ Ha vár pár percet...

ÉVA (ordít) Kész!

(Éva leszáll a székről, becsomagolja az újszülöttet, kinek köldökzsinórja még kilóg a lepedő alól, s megy az ügyvéd után.)

GYŐZŐ Éva!

ÉVA Mi van?

GYŐZŐ (halkan) Fiú?

ÉVA (megnézi) Nem. (kitámolyog)

GYŐZŐ Kislány. (elmosolyodik) Ezt nagyon tudom.

4. jelenet

(Alexandrine, a fiatal francia énekesnő ragadja meg boldogan Győző kezét.)

ALEX Monsieur Pesti, vous enfuyez-vous avec moi! L'océan, une île déserte, les palmiers, l'été qui nous attend tous... / Pesti úr, szökjön el velem! Vár ránk az óceán, egy lakatlan sziget, pálmafák, napsütés... /

GYŐZŐ Elnézést, nem értem.

ALEX Je vous aime Győző! Je t'aime! Je t'aime chéri! / Szeretem, Győző! (heves) Szeretlek! Szeretlek, drágám! /

GYŐZŐ Engem?

ALEX Je mets au monde des beaux bébé filles pour toi, Győző! / Szülök neked gyönyörű kislányokat, Győző! /

GYŐZŐ Elnézést, nem beszélek külföldiül.

ALEX Oh, mon amour, je veux n'être qu' á toi, c'est le plus grand désir de ma vie. Viens avec moi! / Oh, szerelmem, életem legnagyobb vágya, hogy tiéd legyek. Gyere velem! /

GYŐZŐ Ne tessék engem rángatni!

ALEX (tört magyarsággal) Nem várok holnapig...

GYŐZŐ Mire?

ALEX Győző, je vais mourir si tu ne m'aimes pas! / Győző, belehalok, ha nem szeretsz! /

(Érkezik a dúskeblű trafikosnő.)

TRAFIKOSNŐ Sei proprio pazzo, sai. Ma cosa m'è successo? La testa. Ma si, ma si, tesorino mio. Vieni qui, anche tu sei carino, sai. Fammi impazzire! Fammi impazzire solo un po'! / Te megbolondultál... Mit tettél velem? A fejem. Igen, édesem, gyere, tetszel nekem! Bolondíts meg egy kicsit! /

GYŐZŐ (nevet) Ez rémes! Te is itt vagy?

TRAFIKOSNŐ Fammi impazzire! Fammi impazzire solo un po'!

ALEX Tu es né pour être aimé par moi...! / Értem születélt erre a világra...! /

GYŐZŐ Semmit nem értek, lányok, beszéljeteK magyarul, mert érzem, hogy valami perverzen erotikus esemény készülődik!

ALEX (tört magyarsággal) Tiéd vagyok, Győző!

TRAFIKOSNŐ (tört magyarsággal) Engem vágyol, hát nem emlékszel?

GYŐZŐ Negyvennyolc évesen ilyen bizarr álmom nem lehet!

TRAFIKOSNŐ (tört magyarsággal) Táncolj velem, bambino!

ALEX (tört magyarsággal) Táncolj velem is!

(A trafikosnő elkapja Győzöt, s pörögve táncolnak. Alexandrine is forog körülöttük. Kacagnak.)

TRAFIKOSNŐ Sei cresciuto bambino! / Megnőttél, bambino! /

GYŐZŐ (táncolnak) Engem akar minden nő! Ki hiszi el nekem? Ki hiszi el, hogy rám vágnak mind, a mesés Nyugat legszebbjei? Micsoda élet ez, micsoda álmovilág!

TRAFIKOSNŐ Vita è bella! / Az élet szép! /

ALEX À bout de souffle... / Kifulladásig... /

GYŐZŐ Micsoda csodás élet! Hát kit érdekel, hogy a vége **halál!**

(A hátsó félhomályban hangosan kacagva, táncikálva dülöngél Kosztolányi.)

5. jelenet

(Dorina szobája. A lány tükör előtt sminkeli magát. Az ajtón lép be halkan Győző, kezében fodrász eszközei. Csendben hallgatja lányát.)

DORINA

P. Hovár Dorina, színművész vagyok. Tehetségemmel, szépségemmel, értelmemmel értem el, ahol most tartok. Igen, szépségemmel legfőképp. Megdolgoztam érte. Huszonöt évesen már nem mondhatom, hogy fiatal pályakezdő lennék, de mégis mondom. Van egy karmám. Nem tudom, mit jelent e szó, de van. S ebből tudhatom, hogy nekem nehéz az élet. Az én életem nehéz. Apám költőnek készült, fodrász lett. Anyám énekesnői karrierről álmodozott, ingatlanügynök lett. Két átlaghivatás. Két lemondás. Két álom porba hullása. Nekem többet adott az élet, hiszen más korba születtem bele. Nekem lehetőségeim vannak. Belőlem nem lesz fodrász, vagy ügynök. Művész vagyok. Anyagilag támogatom a családom, erkölcsileg támogatom a társadalom, kulturálisan támogatom a hatalom. A kultúra belebetonozva lett a modern világok életébe. Színház nélkül nincs kultúra. Színészek nélkül nincs színház. Színész vagyok. Öntudatom, egyéniségem, identitásom feladtam. Mert ezt követeli e hivatás. Lelkem eladom, ha van rá vevő. (csend) Talán, ha megszerezném apám kincsét!

(Dorina egyre rondábbra sminkeli magát.)

DORINA

Van kincs? Vagy nincs kincs? (csend) Ám mostanra megrekedtem, jaj, s nem tudom, hogyan tovább! Anyám az oka. Felfal a gondoskodásával, nem hagy levegőhöz jutni. Szívem legőszintébb gyűlöletével támadnék ellene, de nincs erőm. Megforgatnám hátában a lehetőség mérgével átítatott kést! Van ilyen? (csend) Nem hagyhatom, hogy a befektetett munka semmivé legyen! Nem hagyhatom, hogy minden eddigi megalázkodásom, megalázásom, kirekesztésem, kívülállásom hiába való legyen! Nekem nincs semmim! Nincsenek érzéseim, nincsenek megérzéseim. Mégis mindent megtanultam kifejezni. Amit kérnek tőlem, azt tükrözi tekintetem. Mindent tudok. Mindent! Már csak egy leckét

kell megtanulnom. Mert nem tudom, milyen az: szeretni, s szeretve lenni. (csend) Sebaj. Majd jön egy mester, s beletanít ebbe is. Mert a mesterek jönnek-mennek... Színház lett az életem. S az én sorsom nem szólhat a középszerűségről. A csúcson kell megkapaszkodnom, mert a középszerbe én belepusztulok. S az fájdalmas lesz mindenkinek. A hiányom. Tanulnom kell az életet. S megtanulom, ha ez a feladat. Átgázolok mindenben és mindenkin. Magamon is. Akarom a sikert! Sikeres ember akarok lenni! Nem sikertelen. Élni akarok! Harcomat megvívva, sarcomat behajtva, arcomat takarva, álarcomat össze-vissza karcolva... (csend) Megadott nekem mindent a sors, hogy kiteljesedjek. Mert színész nő vagyok. Színész és nő. (csend) Mikor látom újra tükörképem?

(Dorina észreveszi apját.)

GYŐZŐ Gondoltam, megigazítom... a hajad...
DORINA Jó így.

6. jelenet

(Éjszaka. Nappali. Érkeznek a tolvajok: Gábor a fiatal, Pál az öreg.)

GÁBOR Keressük meg!
PÁL Okés, Gabi.
GÁBOR Ne szólíts a nevemen!
PÁL Jó.
GÁBOR Nem nézel te tévét? Mindig ezen buknak le.
PÁL Kik, Gabi?
GÁBOR A rosszfiúk.
PÁL Azok vagyunk?
GÁBOR Azok, Pali.
PÁL Jó.

(Keresgélnek.)

PÁL Mit keresünk?
GÁBOR Valamit.
PÁL Jó.

(Keresgélnek.)

PÁL Mekkora lehet?
GÁBOR Nem nagy.
PÁL Kicsi?
GÁBOR Közepes.
PÁL Jó.

(Keresgélnek.)

PÁL A főnök tényleg svéd?
GÁBOR Izlandi. Meg finn.
PÁL Kevert?
GÁBOR Magyar is.
PÁL Jó. (csend) De melyik leginkább?
GÁBOR Izlandi.
PÁL Nem gondolnám róla.
GÁBOR Pedig tipikus.
PÁL Jó.

(Keresgélnek.)

PÁL Az izlandiak nácik voltak?
GÁBOR Nem tudom. Mert?
PÁL Mert olyan nácisan parancsolgat.
GÁBOR Csak nyugati szemlélete van. Tipikus.
PÁL Az milyen?
GÁBOR Kapitalista.
PÁL (csend) Azok nem a nácik?
GÁBOR Nem. Ne nácizz! Az nem jelző. Az már nem jelenti valamiről, hogy valamilyen. Szörnyű volt akkor, de ma már nincs jelentősége. Ma más van helyette. A kapitalisták nem nácik, csak gecik.
PÁL Jó. (csend) A vége ugyanaz. Ci-ci.
GÁBOR A pénz irányítja őket.
PÁL Jó. (csend) Minket nem?
GÁBOR Minket a nemzeti érzés.
PÁL Jó.

(Keresgélnek.)

PÁL De a pénz is egy kicsit, nem?
GÁBOR Az is. De a nemzet előrébb van.

PÁL Azért neki dolgozunk?
GÁBOR Miért?
PÁL Hogy legyen pénzünk a nemzeti érzés mellé.
GÁBOR Lehet.
PÁL Jó.
GÁBOR Meg a deviza miatt.
PÁL A forint szart sem ér.
GÁBOR Szart sem.

(Érkezik Magdolna.)

PÁL Jött valaki!
GÁBOR Akkor csendesen!
PÁL Jó.

(Magdolna is keresgél. A tolvajok mozdulatlanul állnak.)

MAGDOLNA Meg kell találnom a papírokat! A papírokból van a lehetőségem.
Megszabadulni a rabigatótól. Oh, jaj! Szabad akarok lenni!

(Magdolna nekiütközik Gábornak.)

MAGDOLNA Maga?

(Gábor szorosan megfogja Magdolnát, s táncba viszi. Magdolna elalél.)

MAGDOLNA Elgyöngített.
GÁBOR Mert megbolondította fiatalságom. Tipikus.
MAGDOLNA Meg is gyilkolhatott volna, kedves leleplezett zsvány úr. Mégsem tette. Miért?
GÁBOR Mert stílusom van.
PÁL (bemutatkozik) Fekete Pál.
MAGDOLNA Oh! Hát ketten?
GÁBOR Engedje meg! Sereg Gábor.
MAGDOLNA Pestiné. (kacag) Bizarr...
PÁL Akkor én magukra hagyom magukat.

(Pál félreáll. Hallgat.)

MAGDOLNA És... Mit keres e nincstelen otthonban?
GÁBOR (csend) Zsákmányt.

MAGDOLNA Itt nem lel rá.
GÁBOR Pedig bíztam benne.
MAGDOLNA Fiatalember, hagyom futni magát. Mert elgyöngített.

(Magdolna elfordul, még szemét is eltakarja.)

MAGDOLNA Menjen! Meneküljön!
GÁBOR De nem les?
MAGDOLNA Szemet hunyok bűnös tette felett.
GÁBOR Eliszkolok.
PÁL (suttogva) Átverted, ugye?
GÁBOR Könnyen ment. Elgyöngítettem.
PÁL Keressük még?
GÁBOR Majd visszajövünk. Ha megtisztult a terep.
PÁL Jó.

(A tolvajok eltűnnek. Magdolna körülnéz.)

MAGDOLNA A reményt kerestem, kutattam. De mást találtam. Oh, elgyöngültem. Hiszen még nő vagyok. Micsoda felfedezés!

7. jelenet

(Dorina és Robi állnak egymás mellett.)

DORINA (leül) Ül le, Robi!
ROBI (feszeng) Nem tudok.
DORINA Mert?
ROBI Fáj...
DORINA Hol fáj?
ROBI Kifordult belül valami, amitől... nem tudok már leülni melléd.
DORINA Aranyered van?
ROBI (csend) Erre nem gondoltam.
DORINA Katonadolog, meggyógyítjuk.
ROBI Te kedves vagy. Most.
DORINA Igen. De csak eljátszom. Valójában érdektelen vagyok, mint mindig.
ROBI Lehetnél emberibb néha!
DORINA Tanulom. De nehezen megy.
ROBI Én megtanultam.

DORINA Neked könnyű. Téged csak az az egy érdekel.
ROBI Melyik?
DORINA Tudod...
ROBI Nem tudom.
DORINA Én tudom.
ROBI Látod, ez az! Nem akarsz partnernek tekinteni.
DORINA Öhöm. Nem nagyon.
ROBI Ezt kell megtanulnod!
DORINA Mit?
ROBI Az embernek levést.
DORINA Mondom, hogy próbálkozom, de nehezen megy!
ROBI Mert nő vagy!

(Robi elrohan.)

DORINA Anya, nő vagyok!
MAGDOLNA Igen, lányom. Nők vagyunk, a társadalom hátsó sorából.
DORINA Nem az zavar, csak a szeretetet nem értem.
MAGDOLNA Nőként?
DORINA Miért oly nehéz szeretni és szeretve lenni?
MAGDOLNA A falak, amik közénk állnak. Azok veszik el a lehetőségét egy jobb világnak, ahol a nő is érez vonzalmat, elfogadást, fájdalmat, tagadást...
DORINA Robinak mennyire egyszerű a fájdalmat átélnie! Hogy vágyom egy kízó aranyérre!
MAGDOLNA Nem kell sem arany, sem ér!
DORINA Akkor?
MAGDOLNA Erős térdekkkel vedd fel a harcot! Térdepelj a kihívás elé, s fohászatot zengd tágra nyílt szájaddal!
DORINA Anya, csak ködösítesz, üres szavakkal dobálódsz, süketelsz nekem a szeretetről. Mondd el, te mit tapasztaltál! Huszonöt éve már, hogy szerelemben élsz apával.
MAGDOLNA (zokog) Huszonöt éve már? Anyám! Anyám!

(Érkezik Izabella.)

IZABELLA Lányom, mi történt? Te zokogsz?
MAGDOLNA Huszonöt évem ment el a feleslegbe! Mi változott? Mondd, mi változott?
DORINA A szerelemről kérdeztem. S lám, mindketten megszenvedjük!
MAGDOLNA Nincs remény...

DORINA Nincs remény...
IZABELLA Hülyék.
MAGDOLNA (ordítva) Azt mondd meg nekem, anyám, hogy mit kaptam a szolgaságért cserébe, az áldozatért, amit a férjem és lányom felelőtlen életvitele okán hoztam, vittem, szórtam szanaszét? Mit kaptam?
DORINA (csodálkozva) Értem áldoztál? Hoztál szenvedve? Mit? Mit? Mit?
MAGDOLNA Úgysem értenéd. Mindent készen kapsz. És még követelsz is.
DORINA Ja, persze!
MAGDOLNA Bezzeg az én időmben!

(Izabella megpofozza Magdolnát.)

IZABELLA Vigyázz a szádra!
MAGDOLNA Engem az egész családom megüt.

(Dorina hangosan kacag, majd hirtelen elkomorul.)

DORINA Bár tudnám, hogy a férfiak is szenvednek-e férfiségük okán!
IZABELLA Hallgasd meg történetemet!
MAGDOLNA Bántott a saját anyám. Ezt érdelem?
IZABELLA Ezt.
DORINA (suttogva) Én megütve még nem voltam anyai kéz által.
IZABELLA Mondhatom végre? (csend) A férfi, akiről mesélek, ifjúként fess volt, szórakoztató, magabiztos, és handlé. Ez utóbbit inkább hagyjuk.

(Közben a háttérben Robi bujkál, s mindenféle vicces hangokkal próbálja Dorina figyelmét önmagára fordítani, de mindhiába.)

DORINA Mit jelent?
MAGDOLNA Ugye, hogy milyen buta?
IZABELLA Folytatom. Nos. A férfival ritkán találkoztunk, hiszen apád, a te nagyapád, Győző mestere, az én férjem, nemigen engedett szabadjára, így sóhajtozva vágytam a friss levegőre, miközben ő, a mesterfodrász, a hajakat szobrázta. Mert művész volt a maga nemében, ezt ne vitassuk. Nos. Néhanapján megszöktem, s ezzel a bizonyos férfival különböző kulturális csúcsokat jártunk be. Jól elvöltünk. Szabadok nem voltunk, de amit lehetett, azt megéltünk. Lelki üdvösségünk kincses szigete az Attila úton, egy padon csúcsosodott ki sivár életünk sivatagából. Általában. Nem sok-

szor, de pont elégszer. Azt a gyönyört, amit vele átéltem, sőt, megéltem, a mai napig nem feledem. S bár igaz, hogy mindketten megszenvedtük a hétköznapi hétköznapiságát, s görcsbe rándulva vágytuk a nőiségem, s az ő férfisége kielégülését, azokban a találkozásokban megtaláltuk, kihasználtuk, elrejtettük, s magányunkban újraéltük a kéjt. Keféltünk, mint a nyulak, ha nem értenének.

MAGDOLNA

Ez undorító, anyám!

IZABELLA

Próbálgatni kell.

MAGDOLNA

Ezt nem bírom hallgatni!

IZABELLA

Pedig mondom tovább. Mert nem az a lényeg, amit azzal a férfival tettem az Attila út egyik magányos padján. Hanem az, amit az ifjú apád, a te nagyapád, Győző mestere, az én férjem tett velem szerelmünk hajnalán. Mert olyan mély érzelmekkel ostromolt, amivel maga mellé láncolt. Aztán később ezt mind elfeledte. Illúzióknak hívta lelkesedését, afféle hóbortnak. Még azt is kikérte magának hitvesként, amire pedig ő vett rá engem csókok közt az ágyban fetrengve, engem, a hamvas lánykát. Hazudott nekem. (csend) Mégis apáddal maradtam végig. De színesebb lett az életem. A bezártságban ez segített. Ma már...!

DORINA

Bezzeg, mi? Megint bezzeg, így bezzeg, úgy bezzeg...

(Izabella megpofozza Dorinát.)

DORINA

A bezzeg miatt, mi?

IZABELLA

(sóhajt) Nincsenek határok. Nem vagytok bezárva. És mégis jajongtok? Hülyék vagytok, mondom.

MAGDOLNA

És az erkölcs?

IZABELLA

(kacag)

MAGDOLNA

Anyám, megfojtanálak legszívesebben egy kispárnával!

IZABELLA

Merj nagyot álmodni!

DORINA

Tényleg, van még erkölcs?

IZABELLA

Ne is keressétek!

8. jelenet

(Győző és Robi beszélgetnek.)

ROBI

Győző bácsi, férfi vagyok?

GYŐZŐ

Az vagy.

ROBI Nem érzem. A férfiságom bizonytalan.
GYŐZŐ Dorina mit mond?
ROBI Nem mond semmit. Lenéz. Aláz. Üt. Ver. Köp. Karmol.
GYŐZŐ Ha hagyod!
ROBI Ne hagyjam?
GYŐZŐ Nem tudom, édesfiam, nem tudom. Mit mondjak? Fogalmam sincs. Huszonöt éve férfiként lettem családfő. Most pedig nem tudom, miféleként lépegetek kifelé belőle.

ROBI Kilép?
GYŐZŐ Nem jó velük. Ez nem az a család, amit elképzelttem.
ROBI El tetszett cseszni, ugye?
GYŐZŐ (röhög)
ROBI Mit röhög? Én nem fogom!
GYŐZŐ (csend) Ebben a családban elveszett valahol félúton a becsület.
ROBI (ír)
GYŐZŐ Leírod?
ROBI Mindent, ami fontos útravaló lehet. Ide beleírom, ebbe a füzetbe.
GYŐZŐ Bár nekem is lett volna ilyenem!
ROBI Így leszek bölcs.
GYŐZŐ Nem akarsz alkotni?
ROBI Mit?
GYŐZŐ Bármit. Saját szavaidat leírni. Gondolatokat, amik belőled jönnek. A lehulló falevelet belassítani mozgóképen, s romantikus muzsikát komponálni hozzá. Vagy lefesteni színeket úgy, ahogy neked tetsző. Bármit, csak szabadon alkotni. Szabadnak lenni.

ROBI Hm. (ír) Pillanat. (ír) Nekem elég, ha bölcs vagyok. Abban minden benne van. És nincs rizikója.

(Éva érkezik babakocsit tolv.)

ÉVA Itt a lányod. Tologasd!
ROBI Szia.
ÉVA Szia.
GYŐZŐ A lányom vőlegénye.
ROBI Ne kategorizáljunk, Győző bácsi. Csak együttjárunk, de hogy mi lesz ebből, az titok.

ÉVA Nyílt titok?
GYŐZŐ (Évának) Jól vagytok?
ÉVA Szörnyű a hajam. Mikor csinálod meg végre?
ROBI Sőt, a párkapcsolatok lényege nem is az együttlétben keresendő, hanem a különbségekben. Igen. Ez jó mondat.

GYŐZŐ Nem írod le?
ROBI A magamét minek?
ÉVA (Robinak) Van pénzed?
ROBI Most nincs, de lesz. Értelmiségiként a társadalom megbecsült, értékes tagja leszek.

(Győző és Éva hangosan nevetnek.)

ÉVA Az a rohadt ügyvéd nem foglalkozik velem emiatt.
GYŐZŐ (a babának) Szép vagy, mint anyukád. De leszel-e okosabb nála?
ÉVA Hogy lehetne okosabb egy gyerek egy felnőttél?
ROBI Győző bácsi, én tényleg elhiszem, hogy valamikor hasznos és megbecsült tagja leszek ennek az országnak. Mert különben miért lenne értelme kitanítani engem bölcsnek? Elmondom a megfejtést: azért, mert bölcsekre mindig szükség volt, van és lesz.
ÉVA A hajammal mi lesz?
GYŐZŐ Megcsinálom. Szép leszel.

(Győző ingerülten kimegy.)

ÉVA Most nem vagyok szép?
ROBI Szerintem az vagy. Hohó! A nő szép, a férfi bölcs. Ez a válasz. Férfiságom lényege a bölcselet. És az erő.

(Éva Robihoz bújik.)

ÉVA Te férfi vagy? Igazi? Akkor megértesz engem. Mert csak egy igaz férfi szívéhez ér el a buta nőcske fájdalma. Mert tudd meg, én a nemokosok egyike vagyok. De kértem én a sorstól, a mindenhatótól, a világmindenségtől ezt a hendikepet? Nem. Jött, megkaptam szó nélkül. Élek vele, de megszenvedem minden pillanatában életemnek. Mert ellensúlyoznom kell. Nem vagyok ám rossz, csak felveszem a gonoszság álarcát, hogy ne látszódjak gyengének. Nekem vannak érzéseim.
ROBI Grafenberg Róbert vagyok, a Robi. A bölcs, okos, értelmes fiatalember. Tán nekem minden fenéig tejfel? Egy frászt. Egy faszt! A mesésen kimagasló intelligenciám eltávolít a realitástól, a társadalom kirekeszt. És miért? Mert több jutott nekem érteleből, tudásból, tehetségből, kompetenciából. Magányos vagyok, s meg nem értett. Mint te.
ÉVA Mint én!

ROBI Te megértesz, ugye? Te elfogadod, ha bámulok gondolataimba merülve, ha vérben forgó tekintettel szenvedek egy össze nem álló teória okán, ha mozdulatlanul figyelem az élet természetből áradó rezdüléseit. Te megértenéd, ugye?

ÉVA Nem biztos. De sebaj, hiszen magammal foglalkozva úgysem marad erőm érdeklődni a másik iránt. Hiszen szép vagyok, vonzó, kívánatos, s ezt az adottságot feldolgozni tanulatlanságom tudatában nem egy pillanat műve.

ROBI Mások vagyunk, mégis összepasszolunk.

ÉVA Jó. De ha Dorina közénk áll, megfojtom a saját köldökzsinórával.

ROBI Ezt nem hagyhatom. Ha megteszed, hátulról beléd ereszték egy tárat. Egy revolverrel.

ÉVA Jó. Szex?

ROBI Aha.

ÉVA Itt?

ROBI Inkább ott.

ÉVA A babát vinnünk kell. Emeld meg, aztán induljunk!

ROBI De... azért lesz?

ÉVA Persze. Alszik, eszik, iszik. Csendes jószág.

(Robi felemeli a babakocsit. Kimennek.)

ROBI A jövő ebben a babakocsiban gügyög. Az élet szép és komplex.

ÉVA Lesz szex, mondtam.

9. jelenet

(Érkezik Kosztolányi az egyik ajtón, Győző a másikon.)

GYŐZŐ Kosztolányi úr, legyen az ügyvédem!

KOSZTOLÁNYI No!

GYŐZŐ Tapasztalt, tanult embernek ismertem meg, még ha költéseiben nem is találtam szeretni valót.

KOSZTOLÁNYI Pofátlan egy ember maga, Pesti úr! (csend) Kérem, jogi végzettséggel nem rendelkezem. Jómagam bölcs vagyok valóban, de némi hiányérzettel küszködök, ha a jog és törvény útvesztőjére tévedek. Családomban megtalálható reális tanárember apám személyében, orvosi végzettséggel is rendelkezik egy unokatestvérem, sőt, nagyapám révén harci felkészültségről is beszámolhatok, de ügyvédként pocséknak tartom enmagam.

GYŐZŐ Nem baj. Az igazat keressük, jó?

KOSZTOLÁNYI Keressük az igazat, barátom!

GYŐZŐ (bambul)

KOSZTOLÁNYI Nos?

GYŐZŐ Nos! Kérem, Kosztolányi úr, énnékem minden szerettem egy hazug fráter.

KOSZTOLÁNYI (csend) Van az úgy.

GYŐZŐ Én nem azt kapom tőlük, amire leszerződünk. Kérem, az én anyám halott. Élhetne még pedig, de nem teszi. Apám szintén. Volt képe karácsonykor, házasságom éjszakáján elpatkolni! S ha már itt tartunk, feleségem, a Magdaléna, ki született Magdolnánként, majd a Kedves becéző elnevezést kapta tőlem, később átvert engem elég komolyan, hiszen az utóbbi két évtizedben egyáltalán nem kedves velem, hanem az ellenkezője. Egy picسا.

KOSZTOLÁNYI Pesti úr, ha megkérhetem, ne ízelegesse át a magyar nyelvet, mert bár biztosan meggyőződve leszen arról, hogy életben mink így beszélgettünk egymással, a híres Nyugatosok, de nem így volt, mert mink magyarul diskuráltunk, s nem mindégeztünk, nem éngemeztünk, s semmi más hasonlót.

GYŐZŐ Jó. (csend) Szóval hitvesem egy picسا lett. Ezért kereszteltem át Magdalénának, ami pont az ellenkezőjét jelenti, ugyebár...

KOSZTOLÁNYI Fogjuk rövidebbre, barátom! Mi a gondja?

GYŐZŐ Minden és mindenki változik.

KOSZTOLÁNYI Ennyi?

GYŐZŐ Csak én nem.

KOSZTOLÁNYI (nevet, sőt kacag)

GYŐZŐ Röhögcséges?

KOSZTOLÁNYI Volt nékem... (javít) Volt nekem egy barátom. A Kun Béla. Kohn volt még a szentem anyakönyvében bejegyezve, de magyarított. Kommunista lett aztán. Proletár, bolsevik, meg ilyesmi szarságok sorjáztaak jelzőként, ha emlegették őt. No, ez a barátom azt mondta nékem... (javít) Azt mondta nekem a hatalomtól megrészegülten, hogy *reád semmi szükség a proletárállamban. Versek nem kellenek. Majd tanulsz valami mesterséget. Ha okoskods, ki fogunk végezni.*⁶ Így mondta. Némileg megváltozott ez a Béla, már ha azt nézzük, hogy korábban pinákra vadásztunk együtt, később meg kivégeztetni vágyott engem. Így van?

⁶ Kun Béla szavai Kosztolányihoz.

GYŐZŐ

Milyen gyarló is az álművelt kisember, aki tudományát a gimnáziumi tananyagból gyomlálgatja össze, miközben a nagy összefüggésekről, a kiindulási pontokról, a gondolatok megszületéséről fogalma sincs.

KOSZTOLÁNYI

(nevet) Pedig volna mit megismerni belőlem, ugye?

GYŐZŐ

Az álmvilágok gyengéje a korlátolt tudás.

KOSZTOLÁNYI

Ám jobb, mint önmagadban filozofálgatni. Így van-e?

GYŐZŐ

Megfojtanám mind!

KOSZTOLÁNYI

Higgadtan, barátom! Hisz ők a szerettei! A családja.

GYŐZŐ

Előrébb vagyok velük?

KOSZTOLÁNYI

Előrébb, vagy hátrébb, mit számít?

GYŐZŐ

Értem. (csend) Megkérdezem azért, kedves barátom: hol itt az **igazság?**

10. jelenet

(Karácsony a nappaliban. Mindenki jelen van, aki számít: a Pesti család nagymamástól, pluszban a dögös Éva, s Robi az álmodozó tekintetével. Kellemesen vidám és borgőzös a hangulat.)

DORINA (részeg) Anyám áriát bűg cincogva csacskán dörmögve dzudóz... dzúdózva... Dzével nincs is szó. (iszik) Apám átlag budapesti citromos csetresz darázs-fészekbe... A poétáig el kell jutnom, mert apám egy pokolba elzárt rímfaragó lírikus.

ROBI Sokat ittál, Dorina.

DORINA Foglalkozz az aranyos ereddél!

(Magdolna részegen énekelget magában. Izabella felhorkan illuminált álmából.)

ÉVA Ennyi rusnya ember egy rakáson! Győző, mit mondasz te erre?

GYŐZŐ (énekel) Jézuska, Jézuska, ne figyelj most rám...!

(Magdolna hirtelen feláll, s egy ajándékot dob Győző elé, majd visszaül, s folytatja a szomorkás éneklését.)

DORINA Még nincs csingilingi, nincs ajándékozás, majd ha csilingel az angyalka...

ROBI Dorina, undorító a viselkedésed.

DORINA Miért nem akarsz megdugni? Mert fáj a segged?

(Éva zavartan kapja fel a fejét.)

IZABELLA Dorina, hogy beszélsz a család előtt? (iszik) Tényleg nem akar?

DORINA Nem. (elájul)

(Győző kibontja az ajándékot: egy teniszütőt kapott.)

ROBI (Évának) Részeges család, mi?

ÉVA Aha. (súgva) Akarsz?

ROBI Azt?

ÉVA Többet is kérhetsz. Mindent.

ROBI Mindent?

(Magdolna hirtelen felugrik, dalra fakad.)

MAGDOLNA (énekel) Sárból a testem, kőből a lelkem, vasból a szív. A Pokolra hív a kegyetlen halál. Dalolva kaszál, fröccsen a vér. A rózsafüzér mit sem ér! Kegyelmet kér az áldozat. Oh, kárhozat...

(Izabella megrázza lányát.)

IZABELLA Mit teszel magaddal? A Szentünnepen légy legalább méltósággal viselt vesztes!

MAGDOLNA Nincsenek már ünnepeink.

GYŐZŐ (Évának) Hol a kislány?

(Magdolna Győző nyakába borul.)

MAGDOLNA Véget ér, ami sohasem volt.

(Magdolna énekel tovább.)

GYŐZŐ Hol a kislány?

ÉVA A dada vigyáz rá.

ROBI Lehetne a dadát?

ÉVA Mit?

ROBI Azt mondtad, mindent lehet...

ÉVA Te perverz állat! Mi mindenre gondoltál?

GYŐZŐ Magdaléna, hallgass el!

IZABELLA Így nem beszélhetsz a lányommal, te férfiember, akit az én uram tanított ki a mesterségének minden csínjára...

DORINA (felébred) Bínjára...

ROBI Dadaista lennék?

GYŐZŐ (énekel) *Nagyon fontos állásban vagyok. Kezem tiszta, a műhelyem ragyog. Ha megfésüllek, te is szép leszel. Csak érted dolgozom, ne félj. Én, a fodrász vagyok.*⁷

(Fülüket fogva rohannak ki a többiek.)

⁷ KFT zenekar: *A fodrász*. (részlet)

11. jelenet

(Győző egyedül marad. Bort tölt magának, s a tévét nézi. Kosztolányi áll mögötte egy pohár itallal.)

KOSZTOLÁNYI Iszogatunk, Pesti úr?
GYŐZŐ A KFT sikeresen magányossá tette estémet. (iszik) Túlműveltje vagyok a családomnak.

KOSZTOLÁNYI Káéfté? Mit takar e szó?
GYŐZŐ Underground zenekar a múltamból. Nyolcvanas évek.

KOSZTOLÁNYI Muzsika? Hadd halljam a dallamát!
GYŐZŐ (énekel) *Én, a fodrász, én a fodrász, én a fodrász vagyok.*

KOSZTOLÁNYI Lárifári!
GYŐZŐ Zene! Nagybetűvel.

KOSZTOLÁNYI Nem egy angyali dallamfűzés. (nevet) Tudta, hogy a Bibliában nincs oly említés, hogy az angyalok énekelnének? És mégis, mintha énekük zengne minden áldott Szenteste! (csend) Ha csehek lennénk, ami persze csak merő feltételezés, levest, halat és tojást vacsoráznánk, ami manapság már nem is annyira üti meg egy magyar fülét, bár a tojáról én lemondanék! (csend) Ám fontos előírás lenne, már ha csehek lennénk, hogy párosával üljük meg az asztalt, mert ők, a csehek, úgy tartják: ki egymaga ül asztalhoz, az másnapra kaput.

GYŐZŐ Nincs jó kedvem, Dezső. (nevet) István. Esetleg Izabella.
KOSZTOLÁNYI Röhögcséges? Keresztelő anyám, Oravec Izabella asszonyság örökéül kaptam e becses nevet.

GYŐZŐ (nevet) Kosztolányi Dezső István Izabella.
KOSZTOLÁNYI Ám legyen: nézzük Rilket! Rainer Maria Rilket! Hohó, hiszen itt is rejtezik egy női keresztnév, nemde? Mitől lenne hát mulatságos a keresztségem okán odabiggyesztett Izabellám? Persze hozzátehetjük, hogy az osztrák kolléga valójában René Karl Wilhelm Johann Josef Maria Rilke a keresztségben. (iszik) Téma lezárva.

GYŐZŐ (csend) Kaptam egy teniszütőt.
KOSZTOLÁNYI (nézegeti) Szép darab.
GYŐZŐ A tenisz és én? Hol élünk, kérem?
KOSZTOLÁNYI Pesti úr, nem érti a lényegét! A tenisz maga az élet. Ím! Tenez! - kiáltotta a középkor francia bajnoka, s innen e név. De nem ebben rejlik a lényeg. (csend) A tenisz az úriemberek játéka. A legnemeesebb küzdelem. Az ész és a fizikum harca. (hirtelen) Mindig kettő bajnok van. Ez a lényeg! Kettejük közt dől el a bajnokság. A többi mind csak őket lesi, a legjobbkat. Hol egyik győz, hol a másik. A

küzdelem nemes, a játszma mégis egyértelmű és egyoldalú. Ha emez a bajnok, a másik kesereg, de viseli a veszteséget. Aztán a kocka fordul, s amaz vesz. De van az a ritka eset, amikor egyenlők az esélyek. Ilyen csak olykor-olykor esik meg a történelemben. Fej-fej mellett halad a két bajnok, hol ez áll nyeresre, hol amaz. S eljutnak a végjátékig. Az állás döntetlen. À deux - kiált a bíró, a bajnokok fáradt tagjaikkal az utolsó ütközetre készülnek. És jön a tie-break. A döntő döntője. Egy szerva itt, két szerva ott. Két szerva itt, két szerva ott. És az egyik győz. Mégis úgy mondják ilyenkor: két bajnoka van a tornának. (csend) Úriembereknél így van ez.

GYŐZŐ Nem érdekel a tenisz. Ott is csak veszítenék mindég.
KOSZTOLÁNYI Ne mindégezz, Pestikém, ne mindégezz!
GYŐZŐ Pesti Győző Gyula Viktória. Szép és mívesen zengő nevem is lehetett volna! Ha költőnek születtek! Ha...!
KOSZTOLÁNYI Az ünnep, a szertartás fontos, mert maradandó és jövőendő. Valami ilyesmi. Boldog Karácsonyt, Győző!

(Hatalmas fényárban vonul ki Kosztolányi, csillagszórók, gyertyák égnek körülötte. Győző boldog és meghatódott.)

12. jelenet

(Megszólal a telefon, Győző felemeli a kagylót. Éva az, s Robi, a két szerelmes szökevény.)

GYŐZŐ Halló!
ÉVA Én vagyok.
GYŐZŐ Ki?
ÉVA Én.
GYŐZŐ Te?
ÉVA Igen, én.
GYŐZŐ Éva?
ÉVA Ki más?
GYŐZŐ Lehetne más.
ÉVA Én vagyok.
GYŐZŐ S miért hívsz?
ÉVA Elszöktünk Robival.
GYŐZŐ Kivel?
ÉVA Robival.

ROBI Csokolom, Győző bácsi!

GYŐZŐ Szia, Robi.

ÉVA Mondd meg a lányodnak, hogy Robi engem szeret! Pont.

GYŐZŐ Pont?

ÉVA Mondd meg, hogy ne üldözzön, mert hiába.

ROBI Győző bácsi, a kerékbilincs árát majd elküldöm.

GYŐZŐ Küldjed, Robi!

ÉVA Mit mondasz erre?

GYŐZŐ A kerékbilincsre?

ÉVA Nem, hanem erre.

GYŐZŐ Nem tudom.

ÉVA Elhagytalak.

GYŐZŐ El.

ÉVA Mert megérdemled.

GYŐZŐ Lehet.

ÉVA Ne is próbálj könyörögni!

GYŐZŐ Nem próbálok.

ÉVA Robi az igazi.

ROBI Bocsi, Győző bácsi!

GYŐZŐ Ha ő az igazi, az ellen nincs mit tenni.

ÉVA A gyerek is tőle van.

GYŐZŐ Jó.

ÉVA Ennyi?

GYŐZŐ Nem tudom, mit mondjak.

ÉVA Ez nem a te gyereked. Nem is szexeltünk soha.

GYŐZŐ Én is erre próbáltam...

ROBI Győző bácsi, enyém a gyerek!

GYŐZŐ Tiéd, Robi.

ROBI Érdekes...

ÉVA Ne beszélj ökörségeket! A tiéd a gyerek.

ROBI Azt mondtam, hogy az enyém.

GYŐZŐ Az övé.

ROBI Győző bácsi!

GYŐZŐ Igen, Robi?

ROBI Aranyérre mit javasol? Krémet vagy kúpot?

ÉVA Undorító vagy.

GYŐZŐ Kúpot.

ROBI Én is arra gondoltam.

ÉVA Elhányom magam.

GYŐZŐ (csend) Még valami?

ÉVA A lányodat vigasztald meg! Ha kell! És te se szomorkodj!

GYŐZŐ Jó.
ÉVA Szia.
GYŐZŐ Szia.

(Győző leteszi a telefont. Dorina lép be.)

DORINA Kivel beszéltél?
GYŐZŐ Senkivel.
DORINA Azt hittem, valakivel.
GYŐZŐ Nem, senkivel.
DORINA (csend) Szeretem Robit.
GYŐZŐ (csend) Szeretem anyádat.
DORINA Akkor jó.
GYŐZŐ Mi jó család vagyunk. Sose felejtse el!
DORINA Majd észben tartom.

(Hátuk mögött némán álldogál a vörös angyal, Selvetia.)

13. jelenet

(Fodrászület. Magdolna és az ügyvéd lépnek be.)

GYŐZŐ Jó napot!
MAGDOLNA Győző, az ügyvéd úrnak ajánlata van.
ÜGYVÉD Pesti úr, az ünnepek alatt is csak a robot, csak a robot?
GYŐZŐ Ügyvéd úr, merő passzió. Szeretem ezeket az illatokat.
ÜGYVÉD Hm, sampon...
MAGDOLNA Győző!
KETTEN Igen?
MAGDOLNA (ügyvédnek) Te. Folytasd!
ÜGYVÉD Ah! Pesti úr, miért ellenkezik?
GYŐZŐ Nem értem, ügyvéd úr, már mondtam korábban.
ÜGYVÉD Makacs egy öszvér maga, ahogyan Izlandon mondjuk mi izlan-
 diak.
MAGDOLNA És finn is!
ÜGYVÉD De leginkább magyar. Ám hagyjuk ezt! Nos.
GYŐZŐ Nincs semmi értékem.
MAGDOLNA Csak az üzlet, én megmondtam!

(A trafikoszó érkezik egy tál pitével csak Győző látja.)

TRAFIKOSNŐ Felice Anno Nuovo, signor Pesti! / Boldog Újévet, Pesti úr! /
GYŐZŐ (zavartan) Köszönöm, nem kérek.
MAGDOLNA Győző, mondd meg neki, hogy mennyit ér!
KETTEN Melyik Győző?
MAGDOLNA (férjének) Te.
GYŐZŐ Nem tudom, mennyit ér! Nem is érdekel. Nem eladó, anyád is ezt mondta.
MAGDOLNA (súgva az ügyvédnek) Itt van, tudom.
ÜGYVÉD Pesti úr, egyegészhatmilliárd.

(A trafikosnő falatozik a pitéből.)

GYŐZŐ (csend) Mennyi?
ÜGYVÉD 1680 ezer forint, Pesti úr.
GYŐZŐ (csend) Az egyegészhatmillió.
ÜGYVÉD Tényleg?
GYŐZŐ Tényleg.
ÜGYVÉD Az nem sok.
GYŐZŐ Az nem.
ÜGYVÉD Elszámoltam.
MAGDOLNA (bizalmasan) Győző, anyám hamarost meghal. Nem kérdés. Most, vagy később, ki tudja! S akkor enyém lesz az üzlet. Eladom, szó nélkül. Akkor hát? Miért én mondjak le mindenről? Miért nekem kell mindenkor hátra lépnem? Nem lettem énekesnő. Fáj. Nem jött el hozzám az álomférfi. Fáj. A lányom közepszerű ingyenélő lett. Fáj. Elfogadom mind. Ez az üzlet az utolsó lehetőségem, hogy sikeres legyek. Hogy valami sikerüljön ebben a semmiéletemben. Győző, miért nem segítesz?
GYŐZŐ Ez fodrászüzlet. Az volt mindig, s az is marad. Nem tudlak támogatni.
MAGDOLNA Hát jó! Tudod, hogy elveszítesz ezzel? Tudod, hogy ezzel a döntésseddel megbomlik az érdekközösségünk? A családodat zúzod szét, te hálátlan mamlasz!
ÜGYVÉD (megtapsolja) Gyönyörű beszéd, Magdolna! Rám hatott. S Ön, Pesti úr, hogyan dönt?
GYŐZŐ Minden marad az eredetiben. No. (izlandiul) Gledileg Jól og, farsalt komandi ár! / Kellemes Karácsonyt és Boldog Újévet! / Ördög úr...
ÜGYVÉD (megtapsolja) Bravó! (izlandiul) Þakka þér. / Köszönöm. /
MAGDOLNA Menjünk. Most részegre issza magát. Úgy szokta. (kimennek)

GYŐZŐ

Hátha lesz egy jobb évem! Mindig csak arra iszom.

14. jelenet

(Győző részegen alszik a fodrászüzlet egyik székében, kezében pezsgő, az asztalon a trafikosnő pitéi. A két tolvaj érkezik.)

PÁL Gabi, éjfélre hazaérünk?
GÁBOR Ne mondd ki a nevem, Pali!
PÁL Te is kimondtad.
GÁBOR A tiéd.
PÁL Jó.
GÁBOR Keressük meg, aztán mehetünk koccintani.
PÁL BÚÉK!
GÁBOR Tipikus... (csend) Tudtad, hogy honnan ered a Szilveszter?
PÁL Honnan?
GÁBOR A rómaiaktól.
PÁL Olyan régi?
GÁBOR S tudod, miért kolompoltak újévkor?
PÁL Kolompoltak?
GÁBOR Szoktak. Ez arra az ősi rituáléra vezethető vissza, amivel a gonoszt úzték el az óévvel együtt.
PÁL (nevet)
GÁBOR Mi van?
PÁL Mi is gonoszok vagyunk.
GÁBOR Egyáltalán nem. Szakemberek.
PÁL (csend) Sokat ér? Amit keresünk.
GÁBOR Nagyon sokat. Erre mondják, hogy felbecsülhetetlen.
PÁL És kilopjuk az országból?
GÁBOR A piac határtalan.

(Keresgélnek. Pál talál egy metronómot.)

PÁL Gabi!
GÁBOR (csitítja) Tipikus... Mi van?
PÁL Itt egy kolomp.
GÁBOR Kolomp?
PÁL Ez az. Nem?
GÁBOR (nézi) Ez egy metronóm.

(Leesik a metronóm, s hangos ketyegéssel üti a ritmust. A két tolvaj szerencsétlenkedik, de nem tudják leállítani. Győző felriad, s a megfelelő tempó arra serkenti, hogy énekeljen.)

GYŐZŐ *Ó, jaj!*
Mért is nem lettem mondjuk, Gáborrá,
vagy akár illettek volna Pállal,
most nem függnék önnön ajtómon
iszonyú, nyirkos táblaként,
dacolva mindennemű leolvasással.

(A tolvajok a lebukás veszélyétől tartva bekapcsolódnak az éneklésbe.)

EGYÜTT *A szaloncukrokat lezabálták, a fenyőfa üresen áll,*
az ünnepélyes vacsorák után zsírmocskos a tál.
A szép cipőnkön repedések, a nadrágunk lukas,
a villamosokon tuszkolódik a sok agresszív utas.
Az ajándékok tönkremennek a kezeink között,
a hétköznapiak összegyűlnek a fejünk fölött.
A Téliapóról faragják az otromba vicceket,
a nadrágjainkon bevarrják az összes slicceket.

GYŐZŐ *Elmúltak az ünnepek, fába szorulnak a férgesek.*
A vak tyúk nem talál szemet, elmúltak az ünnepek.⁸

(Győző részeg álomba szenderül, miközben a rablópáros mély hajlongással lelép. A trafikoszó oson az asztalhoz, és elcseni a maradék pitét. Győző felriad álmából. Ijedten nézi a nőt, s viszont.)

GYŐZŐ Felice Anno Nuovo! / Boldog Újévet! /
TRAFIKOSNŐ (tört magyarsággal) A cselédek mind lopnak, az nekünk a vérünkben van, kérem. (csend) De ugye nincs **harag**?

⁸ KFT zenekar: Elmúltak az ünnepek. (részlet)

15. jelenet

(Győző dörömbölésre ébred. Alsónadrágban nyit ajtót. Egy hatalmas filmes stáb özönl el a nappalit. Christine Copé, francia nagykövetségasszonyt sminkelik, miközben lámpákat állítanak fel, egy hatalmas képernyőt készítenek elő. Az operatőr élesíti a kamerát.)

GYŐZŐ Jó estét! Kit keresnek?

(Senki nem szól Győzőhöz.)

GYŐZŐ Kérem, késő éjszaka van, én nem vártam vendégeket. A feleségem is alszik, talán nem kellene felkelteni...!

(A nagykövetségasszony mikrofont kap, belenéz a kamerába, s kezdődik a közvetítés.)

COPÉ (tört magyarsággal, olvasva) Negyvennyolc évvel ezelőtt a magyar televízió képernyőjén a szpiker úr felkonferálta azt a csodát, amire egy diktatúrában megsínylődött nép még csak álmában sem gondolhatott. A nyugat hangját. S ugyanebben a pillanatban, a Péterffy utcai kórház szülőszobájában felsírt egy csecsemő. Igen. A szabadság hangja és az elnyomás újabb áldozata együtt és egyszerre zengtek fel a vasfüggöny mögött. Elementáris pillanata volt ez az elzárt és nyitott határok népeinek. S most együtt ünnepel az egykori francia sztár és a felnőtté cseperedett egyszerű magyar ember. Köszöntsük Alexandrine-t, a hatvanas évek csiszolatlan gyémántját!

(Betolják Alexandrie-t, az öreg, magatehetetlen nénit. Napszemüvegben, selyemkendővel a fején, erősen kisminkelve, de mégis száználmasan öregén ül tolokocsijában az egykori sztár. Tapsvihar bejátszás szól a hangszórókból.)

COPÉ (tört magyarsággal) Pesti úr! Győző! Hát szóljon valamit!

GYŐZŐ Nem értem, kérem...

COPÉ (tört magyarsággal) Mit nem ért?

GYŐZŐ Semmit.

COPÉ (súgva, tört magyarsággal) Nem beszélte meg a szerkesztővel?

GYŐZŐ Milyen szerkesztővel?

COPÉ (tört magyarsággal) Ön nem tud semmiről?
GYŐZŐ Kérem, éjszaka van, aludtam...
COPÉ (tört magyarsággal) Álljunk le! Hol a szerkesztő? (sehol) Nincs itt? (franciául káromkodik, majd tört magyarsággal folytatja) Pesti úr, amikor megszületett, a magyar televízióban adták éppen Alexandrine, a híres francia énekesnő vendégüllátását. Édesanya erre a zenére szülte. Ami végig kísérte életét. Nem így volt?
GYŐZŐ Az enyémet kísérte végig?
COPÉ (tört magyarsággal) És most itt van a hetvenéves énekesnő, hogy találkozhatson velem.
GYŐZŐ Ó velem, vagy én velem?

(Mindenki izgatottan rohangál.)

ÖREG ALEX Öööö... Aaaaa
COPÉ (az öregnek) Tais toi! / Kuss! / (tört magyarsággal kiabál) Valaki foglalkozna velem?
GYŐZŐ Most mi lesz?
COPÉ (tört magyarsággal) Megnézzük a bejátszást, aztán kedvesen megölelik egymást, és elmegyünk.
GYŐZŐ Értem. (csend) Egyébként maga kicsoda?
COPÉ (tört magyarsággal) Christine Copé, francia nagykövetasszony. Örvendek. (ideges) Mehet a bejátszás? (intenek) Mehet!

(Sötét, majd a hatalmas képernyőn megjelenik a negyvennyolc évvel ezelőtti felvétel. Alexandrine énekliz Zalatnay Cini slágerét⁹ franciául. Győző nézi, egyre inkább csillog a szeme az emlékek könnyeitől. Hirtelen lelassul minden, a zene fájdalmasan mély frekvenciára vált, s Győző visszaemlékszik.)

GYŐZŐ Anyám sokszor felemlegette azt az estét. Várta a zenés műsort, mert akkoriban kevés alkalom volt a szórakozásra a televíziót nézve. Persze szerette nézni a kor férfiudolját, Varga Józsefet is, aki merőben más típust képviselt, mint jóapám. Igen. De megérkeztem én, így fájdalmas ordításunk elnyomta a dallamot, amit a nővérke és az orvos is szóvá tett szegény anyámnak. Apám nem volt velünk. Akkor sem. Anyám mégis boldogan énekelte ünnepeinken a dalt. A születésem himnuszát.

(A képernyőből kilép a fiatal Alexandrine, s megfogja Győző kezét.)

⁹ Nem várok holnapig.

GYŐZŐ Köszönöm, kedves, hogy akkor, abban a pillanatban velünk volt. Így tudok szépen emlékezni anyámra. Aki egyébként egy nagyon jelentéktelen ember volt életében s halálában. Sosem tudtam igazán megszeretni. Az egyetlen boldog mementónk a maga bájos, kedves hangja lett. Köszönöm. Merszi...

(Elsötétül a képernyő.)

COPÉ (tört magyarsággal) Mi történt? Miért állt le a film?

GYŐZŐ Kedves hölgyemény. Őt ismerem.

(Az öreg próbálja mutatni, hogy menjen oda hozzá.)

COPÉ (tört magyarsággal) Ne tessék mocomogni! (kiabál) Il ne faut pas changer la couche de cette dame? / Nem kéne tisztába tenni az öreget? /

ÖREG ALEX (motyogva) Mon amour... / Szerelmem... /

COPÉ (kiabál) Quelqu'un vient pour changer la couche! / Jöjjön valaki rendbe szedni az öreglányt! / (tört magyarsággal) Pesti úr, most felvesszük a nagy találkozást. Jöjjön!

(Jön a sminkes, mindenkit leápol. A nagykövetasszony beállítja Győzöt és a nénikét, hogy megöleljék egymást. Az öreg Alexandrine könnyes szemmel húzza magához Győzöt, nem akarja elengedni.)

COPÉ (tört magyarsággal) Ne szorítsa!

GYŐZŐ Nem szorítom. Ő húz magához.

COPÉ (tört magyarsággal) Miért?

GYŐZŐ Nem tudom.

COPÉ (tört magyarsággal) Érdekes. Emmenez la vielle dame dehors! / Vigyétek ki az öreglányt! /

(Kitolják a nénit, aki le nem veszi tekintetét Győzőről.)

GYŐZŐ Kedves hölgy.

COPÉ (tört magyarsággal) Kedves, csak kissé már bűdös. (nevet) De kérszen is vagyunk, köszönjük a közreműködést.

GYŐZŐ Ez hol lesz látható?

COPÉ (tört magyarsággal) Az egész világon! (kimegy)

GYŐZŐ (körülnéz) Most van az a pillanat, amikor már én sem tudom eldönteni, hogy álom vagy valóság, ami történik. (csend) Ordítsak egyet? (ordít) Nekem valóságnak tűnik.

MAGDOLNA (kintről) Mit csinálsz, Győző?
GYŐZŐ Hát valóság. Pedig elhittem volna, hogy Magdalénát álmodom francia nagykövetségasszonynak. Jól állna neki. (kiabál) Megyek.

MAGDOLNA (kintről) Ne húzd le a vécét!
GYŐZŐ (szagol) Gyanús. Gyanús...

16. jelenet

(Kihalt utca. A halványan pislákoló kandeláberek félhomályában vánszorog zokogva Dorina. Annyira sír, hogy menni is alig tud. Keserves látvány a fiatal lány fájdalma. Győző, kezében kistáskájával, egy kuka mellett megállva nézi lánya vesződését. Nincs ereje segíteni rajta.)

DORINA (zokog)

(Dorina csendes pityergésre vált, lerogyik a földre. Keserve nem múlik. Győző a táskájából elővesz egy fésűt, odalép lányához, s megigazítja kócos haját. Majd téblábolva odébbáll.)

17. jelenet

(Győző arcát két kezébe temetve néz maga elé.)

GYŐZŐ Nem, itt nem változik semmi. (csend) Az ünnepek is megfakultak. Hétköznapivá szürkültek. Dráma van.

(Alexandrine pördül Győző mellé, mögöttük felsorakozik a kórus.)

ALEX Je suis là à nouveau, que je t'étreigne, je te bise, mon amour éternel! L'amour réunit notre coeurs. Tourne toi vers moi, que je puisse te voir! / Újra itt vagyok, hogy öleljelek, csókoljalak, szívem-lelkem szerelme! Ketten vagyunk egy. Fordulj felém, hogy lássalak szemeimmel! /

KÓRUS Újra itt van a csajod, Győző! És csinosabb, mint az előző.

GYŐZŐ Alexandrine, már megint te? Tényleg szebb vagy, mint Magdaléna. Vagy csak a fénytörés illúziója ez? Hadd nézzelek meg jobban!

ALEX Viens avec moi, voir la Liberté, la Démocratie, la société éclairée, la vie moderne est entraînée par la technologie, où le salaire minimum est élevé, le système bancaire est indépendant, le fromage est multicolore, où les montagnes enneigées sont au voisin de l'océan, viens avec moi au pays de stars de cinéma! / Gyere velem a szabadságba, az évszázados demokráciába, a felvilágosult társadalomba, a technika vezérelte modern életbe, ahol a minimálbér magas, a bankrendszer független, a sajt ezerszínű, ahol a hófedte hegy az óceán szomszédja, gyere velem a filmsztárok hazájába! /

KÓRUS Győző, beléd esett ez a szép nő! Emigrálj velem külföldre, hisz oda hív ő! De Alexandrine, te híres francia popsztár, miért e magyart szereted, tán bedrogoztál?

ALEX *Qu'y faire? Il m'a d'abord paru étrange, puis je l'ai plaint... puis j'eme suis mise à l'aimer, à l'aimer, pour sa voix, ses paroles, ses malheurs, ses deux petites filles... / Hát mit csináljak? Először furcsának találtam, aztán sajnáltam... aztán beleszerettem... Szeretem a hangjával, a szavaival, a szerencsétlenségével, a két lányával együtt...¹⁰ /*

GYŐZŐ Mit mond?

KÓRUS Szeret, oh, hogy szeret téged! Bár abban nagyot téved, hogy két lányodat említette. Ám csak egy van, elvétette.

ALEX Viens avec moi, Győző viens avec moi! L'amour réunit notre coeurs, tu t'en souviens? / Jöjj velem, Győző, jöjj velem! Hisz érttem születted, nem emlékszel? /

KÓRUS Türelmetlen. Indulj menten!

GYŐZŐ Nem értem, miért engem akar. Hiszen kisember vagyok, átlagos, hétköznapi. S nem is francia, hanem magyar. Miért engem akar ez a tündér?

ALEX (tört magyarsággal) Nem várok holnapig...

GYŐZŐ Ráadásul türelmetlen.

KÓRUS Ezt mondtam én is, te szemipermeábilis'!

ALEX Que dites-vous? / Tessék? /

GYŐZŐ Nem értem.

KÓRUS Csak okoskodtam, bocsánat! Befogom a pofámat.

¹⁰ A. P. Csehov: A három nővér (részlet)

¹¹ Féligáteresztő hártya. (Az ozmózisnyomás során van szerepe. Valami ilyesmi. De jó szó!)

ALEX Qu'est-ce que tu dis Győző? Tu viens avec moi, ou je me mets à pleurer des larmes acides qui brûlent mon âme? / Mit válaszolsz, Győző? Jössz velem, vagy epekedjek tovább keserves magányomban? /

KÓRUS (hallgat)

GYŐZŐ Na?

KÓRUS (hallgat)

GYŐZŐ Miről beszélt?

KÓRUS (hallgat)

GYŐZŐ Mondjad már!

KÓRUS Na, jó! Ugyanazt fújja újra meg újra: téged akar cudarul. Erről szaval. S nem magyarul.

GYŐZŐ Ez igen megtisztelő. Egy álomné és én! Csoda ez, nem más!

KÓRUS Igen, ez az, egy csoda. Siess, Győző, még ma érj oda!

GYŐZŐ Minek sietni? Megvan a nő, a horog bekapva.

ALEX (tört magyarsággal) Na, jó, várok még holnapig. Au revoir mon amour! / Viszlát, szerelmem! /

GYŐZŐ Megmondtam, ugye?

KÓRUS Faszán nyomod, Győző gyerek. Szavam sincs, csak hüledezek.

GYŐZŐ S lám, kiderült, hogy a hétköznapiól is lehet **ünnep!**

18. jelenet

(Fodrászüzlet. Győző éppen végez Éva hajával. Hosszan méregeti, hümmögve dicséri.)

GYŐZŐ Ha a szépségnek lenne mértékegysége, az a te gyönyörű hajkoronád lenne, Éva!

ÉVA Nagyon vicces!

GYŐZŐ Ezt őszintén mondtam.

ÉVA Nézd, Győző! Nem azért jöttem vissza hozzád, hogy tréfálkozzál velem! Komoly terveim vannak.

GYŐZŐ No!

ÉVA Grafenberg Robi egy vonzó, szexi, sármos, erős, vad, végtelen, mennyei, mély, ám éretlen, perspektívátlan fiatal gyerek. Srác. Plusz aranyeres is. Nekem te kellesz inkább. A magad régimódi kopottságával.

GYŐZŐ És mire?

ÉVA Családot akarok három szobával. És persze egy kocsit négy keréssel. Nem ártana egy horvát nyaraló sem, de erről majd később. Döntenem és választanom kell múlt és jövő között. Te.

GYŐZŐ Miért én?

ÉVA Nem tudom. Olyan stabil vagy. Van egy szakmád, üzleted, s valamiért akarsz engem.

GYŐZŐ Éva, nem akarlak téged.

ÉVA De.

GYŐZŐ A hajad szép és könnyen alakítható. Ez jó. De mi más?

ÉVA Azt mondtad, a kamaszkori szerelmedre emlékeztetlek.

GYŐZŐ Részben.

ÉVA Milyen részben?

GYŐZŐ Felsőrészben.

ÉVA Ja.

GYŐZŐ (csend) Kész vagyunk, Éva.

ÉVA Még nem vagyunk kész, Győző.

(Érkezik Izabella.)

ÉVA Csókolom.

IZABELLA Szervusz, lányom. (int a vejének) Győző!

GYŐZŐ Igen?

IZABELLA Ha majd ráérsz, a hajam...

GYŐZŐ Persze, anyuka. Megcsinálom.

ÉVA (suttogva) Ezt is te?

GYŐZŐ Az övét is, igen.

ÉVA Fura. (Izabellának) Néni, beszélhetnék még Győzővel?

GYŐZŐ Most nem. Anyuka nem bírja már úgy a gyaloglást, mint fiatalon.

IZABELLA Ez így van. Megöregedtem. Haszontalannak érzem magam néha.

ÉVA Akkor meg minek a haj?

IZABELLA Az illúzió miatt. Hogy elhiggyem a múltam.

ÉVA Az milyen volt?

IZABELLA Zárt és vad.

GYŐZŐ Éva ezt nem érti.

ÉVA Tényleg nem. Azért elmondom.

GYŐZŐ Mit?

ÉVA Amit elkezdtem. Most még emlékszem rá, ami később nem feltétlenül lesz így. Tehát! Győző, csinálj még nekem két gyereket! Egy fiút, és még egy lányt. Nem kell feltétlenül neked belém hatolnod, azt megoldom az éjszakában. Csak vedd a nevedre, mint ezt. Igen. És akkor lesz három gyerekünk. Az több mint egy, ezért el kell majd válnod, mert három-egyre vezetünk. Bocs, néni, tudom, hogy a lányáról van szó, de ezek a tények.

IZABELLA Semmi gond.

ÉVA Igen. És ezt az üzletet eladjuk vagy kiadjuk.

(Izabella megpofozza Évát.)

IZABELLA Bocsánat, mindig jön magától.

ÉVA Ez fájt.

IZABELLA Tudom. Ebben jó vagyok. De az üzlet nem eladó.

GYŐZŐ Nem ám!

ÉVA Kár! Bezzeg....

(Izabella megint megpofozza Évát.)

IZABELLA Bocsánat, de ez a másik gyengém. A bezzegezés.

ÉVA (feláll) Igen? A második pofon már nem tetszett. Győző, elmegyek. Gondolkozz az ajánlatomon! Csókolom! (kimegy)

GYŐZŐ Üljön le, anyuka. Mit szeretne?

IZABELLA

Egy vadászatot a velencei hegyekben, ahol a külföldi vendégek cirkuszi medvékre lőnek sörétes puskával, kaviárban úszik a terített asztal, pezsgőbe áztatom hófehér lábamat, s olyan gyönyörben részesítem a komplett vendégsereget, amitől még a vasfüggöny is meglebben a szélcsendben. (csend) Csak vicceltem. A szokásosra kérem, Győző!

(Győző néma csendben fészüli Izabellát.)

19. jelenet

(Győző a sivatagban keresi az utat hazafelé. Jim Morrison áll mellette.)

JIM Hello, my friend!¹²
GYŐZŐ Hello...
JIM Do you recognize me? / Megismersz? /
GYŐZŐ Hello...
JIM Don't you recognize me? / Nem ismersz meg? /
GYŐZŐ (megvonja a vállát)
JIM (énekel) *L.A. Woman Sunday afternoon...*
GYŐZŐ (csend)
JIM (énekel) *Riders on the storm...*
GYŐZŐ (csend)
JIM (énekel) *Break on through to the other side, yeah...*
GYŐZŐ (csend)
JIM (énekel) *Come on baby, light my fire...*
GYŐZŐ (csend)
JIM You don't even know that one? / Ezt sem ismered? /
GYŐZŐ Nem értem, mit mondasz.
JIM I was on your wall for ten years. I can't believe you don't know who I am. / Tíz évig díszítettem a faladat. Nem igaz, hogy nem tudod, ki vagyok! /
GYŐZŐ Haza akarok menni!
JIM (énekel) *People Are Strange when you're a stranger
Faces look ugly when you're alone
Women seem wicked when you're unwanted
Streets are uneven, when you're down
When you're strange
Faces come out of the rain*

¹² Angol fordítás: Miklós Zsófia

*When you're strange
No one remembers your name
When you're strange
When you're strange
When you're strange¹³*

GYŐZŐ (megtapsolja) Elég szomjas vagyok. (mutatja) Aqua...
JIM You're funny. Now come on! I'll take you home. / Vicces vagy. Na, gyere! Hazaviszlek. /

(Jim Morrison elindul jellegzetes mozgásával.)

GYŐZŐ Hova megyünk?
JIM I love Europe because it has something ancient, some connection between the past and the future. I'm in Paris nowadays. For a while now. I've also heard how beautiful your capital, Budapest is. / Szeretem Európát, mert van benne valami ősi, valami kapocs a múlt és a jövő között. Mostanában Párizsban vagyok. Egy ideje már. Hallottam arról is, milyen szép a fővárosotok, Budapest. /

GYŐZŐ Budapest... jesz...
JIM Beautiful girls, good music, crowded streets. Yeah, that's life. I guess you're glad you are Hungarian! We know a lot about you. Which doesn't only mean that you created the atomic bomb, cook great, have a Puskas and you've built Hollywood... / Szép lányok, jó zene, forgalmas utcák. Igen, ez az élet. Gondolom, örülsz annak, hogy magyar vagy! Sokat tudunk rólatok. Ami nem csak azt jelenti, hogy atomot csináltok, jókat főztök, van egy Puskásotok, s felépítettétek Hollywoodot... /

GYŐZŐ Halivud... jesz...
JIM I like the way you walk. It's so majestic. / Tetszik, amilyen fenséges járással lépdelsz. /

(Jim Morrison mutatja Győzőnek a mozgást.)

GYŐZŐ Mi van? Tánc? Táncolnál? (ugrál, csapkod) Magyar... tánc... Nép... tánc... Táj-brék...

(Jim Morrison és Győző csapkodva, ugrálva táncolnak.)

GYŐZŐ Elég szomjas vagyok.

¹³ *The Doors: People are Strange. (részlet)*

JIM

It's an interesting thing, the variety of origins. I've never heard of a people that would come from all the parts of the Earth, moreover from the most of the points of the universe. You are homeless in your home and you welcome strangers anyway, seat them at spread table and pay attention to what they're saying. And you are open to new things, you await novelty with gates wide open. And I like that you are the first in everything. And the Hungarian language is really cool! I'd be glad if it would be the real source of all languages. Paprika, coach... There is something magical in you, in the existence of Hungarians. You inspired my art did you know that? Boundlessness in space and time. *When the doors of perception are cleansed things will appear as they are, Infinite.* Teach the world how to live! Teach the thing that only you know: to love and to be loved. I envy you my dear Hungarian friend. You are happy aren't you? / Érdekes az eredetek sokszínűsége. Én még nem hallottam olyan népről, amelyik a Föld minden tájáról, sőt, a világűr legtöbb pontjáról származna. Otthontalanok vagytok az otthonotokban, mégis örömmel befogadjátok az idegeneket, terített asztal mellé ültetitek, és figyelitek mondandóját. S nyitottak vagytok az újra, kapuitok kitarva várják az újszerűt. És tetszik, hogy mindenben az elsők vagytok. A magyar nyelv tényleg király! Örülnék, ha ez lenne az igazi ősnyelv. Paprika, kocsis... Van valami mágikus bennetek, a magyarok létezésében. Inspiráltatok a művészetemet, tudtad? Határtalanság térben és időben. *Ha az érzékelés ajtóit megtisztulnának, minden úgy tűnne fel az ember előtt, amilyen valójában: Végtelennek.*¹⁴ Tanítsátok meg a világot élni! Arra, amit csak ti tudtok: szeretni és szeretve lenni. Irigyellek, kedves magyar barátom. Boldog vagy, ugye? /

(Győző már nagyon legyengült.)

GYŐZŐ

Nem értem, miről beszélsz.

JIM

Good luck! / Sok szerencsét! /

GYŐZŐ

Most már nagyon szomjas vagyok és éhes. Dráj... Hángri...

JIM

(nevet)

GYŐZŐ

Kellett volna angolul tanulnom...

JIM

We've arrived. / Megérkeztünk. /

¹⁴ William Blake sorai.

GYŐZŐ Jé, itthon vagyok! (zavartan kezét nyújt) Pesti Győző. Elnézést, hogy csak most...

JIM Jim. (kezét fognak) Jim Morrison.

GYŐZŐ Köszönöm. Tenkjú.

JIM I was a very famous rockstar. The Doors... / Nagyon híres roksztár voltam. The Doors... /

GYŐZŐ Ja, a Doors! Ekkora hülye nem lehetek. Az a film... Na... A sivatag is ugyanígy... Aaa... A Wayne világa második része... Onnan, ugye? Véjnszvörd. (mutatja) Kettő.

JIM Motherfucking cocksuckers, I can't believe that everyone is forgotten in this damn, fucking, shitty, barbaric, beastlike world! / Kurvaanyjukat ezeknek a seggbekúrt fasszopóknak, nem igaz, hogy mindenkit elfelejt ez a kibaszott, rohadt, mocskos, műveletlen, állatias világ! / (elrohan)

GYŐZŐ Újra itthon. De jó!

20. jelenet

(Nappali. Győző tévét néz. Magdolna és az ügyvéd lépnek be. Feszült csend után leülnek Győző mellé.)

ÜGYVÉD Mit adnak?

GYŐZŐ Híradót.

MAGDOLNA (elveszi a távirányítót) Nézzünk mást!

ÜGYVÉD Nézzünk!

GYŐZŐ (visszkapcsol) Híradót nézek.

MAGDOLNA (átkapcsol) Keresek egy sorozatot.

ÜGYVÉD (átkapcsol) Esetleg egy természetfilm?

GYŐZŐ (kikapcsolja) Beszéljünk nyíltan!

MAGDOLNA (dadog) Hát... csak a szokásos... tudod, Győző!

ÜGYVÉD Látja, Pesti úr, mink ilyen piócafélék vagyunk.

GYŐZŐ Mink? Emlékeztet valakire, ügyvéd úr.

MAGDOLNA A jog átértelmezhető, ezt ne feledd!

GYŐZŐ Nincs semmim. Mondtam már. Rajtam ne keressetek semmit!

ÜGYVÉD (Magdolnának) Kitartó egy jószág.

MAGDOLNA Győző, legyél racionális! Hagyd már el csökönyösségedet! Add, ami jár!

GYŐZŐ Ady volt Kosztolányi mestere. Ezt persze senki sem mondja ki, de akkor is így volt. Kosztolányi úgy ment előre, hogy mindég Ady lábnyomába lépett. Aztán a mester eltűnt a képről, s a tanítvány

hangja felharsant. Beleordította a világba, hogy a mester sohasem volt az, aminek látszott. Megtagadta. Besározta, leköpte, szarral kente össze. Mert egy szar alak lett ebből a Kosztolányiból. Volt hozzá joga? Igen. Volt hozzá támogatottsága? Igen. Volt hozzá társadalmi felülete? Igen. És mégis azt mondja a lelkiismeret, hogy törvénytelen és embertelen cselekedete volt ez a kisebbik költőnek. Mert a kisebbek csak ármánnyal nőhetnek a nagyok fölé.

ÜGYVÉD (csend) S ha megegyeznénk?
MAGDOLNA (ügyvédnek) Amit ígértél, azt tartod, ugye?
ÜGYVÉD Dalolj, csalogányom, csak dalolj!
MAGDOLNA Pfú, már megijedtem!
ÜGYVÉD Mennyi, Pesti úr?
GYŐZŐ Nincs ára az árulásnak. Felbecsülhetetlen érték.
ÜGYVÉD (felugrik) Hát kimondta! Hát bevallotta! A létezés deklarálva. Van valami, tudtam én! Valahol van az a valami!
MAGDOLNA Van? Akkor add oda Győzőnek, Győző!
GYŐZŐ Nagyon buta vagy, Magdolna.
MAGDOLNA Ezt gondolod? Hát jó! Úgysem jössz rá, hogy viszonyom van ezzel az izlandi telivérrel!
GYŐZŐ Mint egy skandináv film amerikai rimékje. (nevet) A felszarvazott magyar meg az izlandi csődör harctalan párbaja jön.
ÜGYVÉD Csak semmi erőszak, Pesti úr! Európaiak vagyunk, kulturáltak vagyunk, békepártiak vagyunk.
GYŐZŐ Ahogy mondd, Győző.
ÜGYVÉD Pertu?
GYŐZŐ Pertu.
ÜGYVÉD Szervusz.
GYŐZŐ A jó kurva anyádat, te hiéna!
MAGDOLNA (sértetten) Győző, te mucsaji paraszt!
ÜGYVÉD Még ízlelgetem a szavakat.
GYŐZŐ Te kis geci.
ÜGYVÉD Juj!
MAGDOLNA Menjünk, Győző!

21. jelenet

(Győző nagyon várja Kosztolányit. Zavarban van, szégyelli magát.)

GYŐZŐ Kosztolányi! Én... Szóval... Izé... Nem úgy...

KOSZTOLÁNYI Költöttem egy rémes rímes zagyvaságot Önnek, Pesti úr.
GYŐZŐ Nekem? Igazán megtisztel, Kosztolányi úr.
KOSZTOLÁNYI (somolyog)
GYŐZŐ Elmondja?
KOSZTOLÁNYI Meghallgatná?
GYŐZŐ Öntől? Ez nem kérdés.
KOSZTOLÁNYI *Nyár,*
 A régi vágyam egyre jobban
 Lobban,
 De vár még, egyre vár.
 Kár
 Ily' késedelem, mert az éj setétül.
 Az élet
 Siralmas és sivár
 Enélkül.
 Gigászi vágyam éhes, mint a hörcsög,
 Görcsök
 Emésztik s forró titkom mélye szörcsög.
 Mostan hajolj feléje.¹⁵
 Pang a lázak kéjes éje.
 Ennyi?
 Sivár élted csírája mennyi
 Tetvet éleszt hajadonfödre?
 Itt a földre
 Gyűrött bankókat szór
 Ő
 Zihálva.
 Ő, kivel éltél ébren s hálva.

(Kosztolányi dúdolva elindul.)

GYŐZŐ Kosztolányi!
KOSZTOLÁNYI Mi van, Pestikém?
GYŐZŐ Nem akarok visszamenni.
KOSZTOLÁNYI Oda?
GYŐZŐ Oda.
KOSZTOLÁNYI Hiszen odatartozik!
GYŐZŐ Hát ez az!
KOSZTOLÁNYI Persze megértem. Ki örül annak, ha ki van hagyva az életéből?

¹⁵ Kosztolányi vicces levele Karinthyhoz. (részlet)

GYŐZŐ Ez egy elég pontos mondat, Dezső. Nem valami üdítő nézőként szemlélni a drámát, aminek hőseként vagyok megírva. (csend)
Köszönöm a verset. Bár... Ismerősen csengenek ezek a sorok.

KOSZTOLÁNYI Ez szemenszedett **hazugság!**

(Hatalmasat nevetnek.)

22. jelenet

(Az ügyvéd áll a nappali közepén, mögötte a két tolvaj.)

ÜGYVÉD	Mindent törjete szét!
PÁL	Jó.
GÁBOR	Mindent? Miért?
ÜGYVÉD	A katona nem kérdez.
PÁL	(súgva) Katona? Én?
GÁBOR	Nem szeretek pusztítani.
ÜGYVÉD	Majd újra építik ezek. Szébb lesz.
GÁBOR	Az más. Megbontani jó.

(Szétverik a nappalit. Az ügyvéd dühös csillogással tekintetében figyeli a pusztítást.)

23. jelenet

(A szétdúlt nappali. Feszült csendben ülnek Győzőék a rendetlenségben.)

IZABELLA	Kislányom, nem adjuk el a fodrászüzletet.
MAGDALÉNA	De!
IZABELLA	Nem.
MAGDALÉNA	De!
IZABELLA	Mondom, hogy nem.
MAGDALÉNA	Győző, mondj valamit!
GYŐZŐ	(elbambul)
MAGDALÉNA	Mit bambulsz?
GYŐZŐ	Öld meg!
MAGDALÉNA	Jó.

(Magdaléna egy párnával megfojtja anyját. Győző néma beletörődéssel figyeli az eseményeket. Belép Dorina, s anyja hátába vág egy kést. Érkezik Éva, aki egy harisnyával megfojtja Dorinát. Robi sem marad ki a jóból, vérben forgó szemekkel ront be, s fejbe lövi Évát. Robit az ügyvéd veri agyon aktatáskájával. Minden csupa vér. A két Győző áll egymással szemben, mint egy klasszikus westernfilm párbajozó hősei.)

ÜGYVÉD	Győző...
GYŐZŐ	Győző...
ÜGYVÉD	Add oda!
GYŐZŐ	Nem adom.
ÜGYVÉD	Akkor szakítok.
GYŐZŐ	Szakíts, ha bírsz!
ÜGYVÉD	(ordít) Kell!
GYŐZŐ	De mi a tököm kell neked?
ÜGYVÉD	Az.
GYŐZŐ	Mi?
ÜGYVÉD	Nem tudom. De nálad van.
GYŐZŐ	Nálam nincs.
ÜGYVÉD	(csend) Akkor pukkadj meg, te szánalmas, önző, kisstílű, agyatlan, mesüge, barom muksaji paraszt! (kirohan)

(Álomkép vége.)

GYŐZŐ	(elbambul)
MAGDALÉNA	Mit bambulsz?
GYŐZŐ	Jön az ügyvéd barátod.
MAGDALÉNA	Győző?
GYŐZŐ	Igen?
ÜGYVÉD	(belép) Jónapot.
MAGDALÉNA	(átöleli) Drágám! Nem adják.
ÜGYVÉD	Sebaj. Majd elveszük.
IZABELLA	Lányom, te ezért az alakért hagyod el Győzót?
GYŐZŐ	Vigyé!
MAGDALÉNA	Vele vagyok boldog.
IZABELLA	Hülye vagy, lányom.
MAGDALÉNA	Ne hülyézz le!
ÜGYVÉD	Micsoda rumli!
GYŐZŐ	(nevet) Csapd le csacsi!
ÜGYVÉD	(kacsint) Megbeszéltük?
GYŐZŐ	Meg. De a hátsó csalitost nem adom.
ÜGYVÉD	(nem érti) Az nem kell.
GYŐZŐ	Nincs is.
MAGDALÉNA	Miről beszéltek?

(Érkezik Dorina és Robi.)

DORINA	Apa, anya, hozzámegyek Robihoz.
--------	---------------------------------

GYŐZŐ	Menj!
MAGDOLNA	Elhagyom apádat.
ÜGYVÉD	Miattam.
DORINA	Nem baj. Választottam szakmát.
ROBI	Együtt.
DORINA	Gazdasági asszisztens leszek.
ROBI	Abban benne van a gazdagság. Csak egy gével több.
DORINA	Meg az asszisztens is.
ROBI	Az is.
DORINA	Mondd három gével, na!
ROBI	Gazdaggság. Gazdaggság!
DORINA	(boldog) Három gé!
ROBI	De én maradok bölcsész.
DORINA	Mert az országnak szüksége van értelmiségre.
ÜGYVÉD	Értem.
ROBI	Győző bácsi, a kerékbilincs árát majd...
GYŐZŐ	Hagyjad, fiam!

(Lélekszakadva rohan be Éva. Meglátja Robit.)

ÉVA	Visszavett?
ROBI	Vissza.
ÉVA	(Dorinának) Az aranyere miatt nem működött köztünk.
DORINA	Mondta.
ÉVA	Undorító, mi?
DORINA	Kicsit.
ROBI	(Dorinának) Írtam neked egy verset.

(Robi nagy levegőt vesz, hogy elmondja. Dorina kedvesen befogja a fiú száját.)

DORINA	Ne most. Majd otthon.
ROBI	Még nincs is.
DORINA	Majd csinálunk.

(Csók.)

ÉVA	Nekem sosem írt.
-----	------------------

(Éva Győző elé áll.)

ÉVA	Győző, inkább téged szeretlek.
-----	--------------------------------

ÜGYVÉD	Oh, a bájos lányka!
GYŐZŐ	Én sohasem szerettelek.
ÉVA	(csend) Te vagy a gyerekem apja!
ROBI	Nem én?
ÉVA	Sose voltál.
DORINA	Ugye, hogy megmondtam?
IZABELLA	(röhög)
MADALÉNA	De anya!
GYŐZŐ	Nem méész?
MAGDOLNA	(bizonytalan) Most hogy legyen?
ÜGYVÉD	Boldogok leszünk, kedves.
MAGDOLNA	Ő szebben mondja.

(Magdolna Győzőhöz bújik.)

GYŐZŐ	Már nem mondom.
ÉVA	Most mi van?
DORINA	Az élet szép.
ROBI	Feleségem lesz Dorina!
ÉVA	De nem én!
ÜGYVÉD	Akkor kié a gyerek?
ÉVA	Tök mindegy.
ÜGYVÉD	Hülye magyarok!
MAGDOLNA	Győző, elbizonytalanodtam.
ÜGYVÉD	Valóban?
MAGDOLNA	Nem hozzád szóltam. (Győzőre néz) Hozzá.
GYŐZŐ	És most?
MAGDOLNA	Mondj valamit, hogy dönthessek!
GYŐZŐ	Ez a család megosztottá lett. Már nincs közösségünk. Menj!
MAGDOLNA	Bizonytalanná váltam.
IZABELLA	Nagy dilemma előtt állsz: gyökér gazdagok, vagy gazdag gyöke- rek. Mi a jó válasz?
MAGDOLNA	Inkább maradnék!
GYŐZŐ	Ragaszkodás nélkül?
MAGDOLNA	Hát ragaszkodom, nem látod?
GYŐZŐ	Már késő, kedves.
MAGDOLNA	(énekel) Oly szépen mondd!
GYŐZŐ	(nevet)
IZABELLA	Ezért érdemes élni.
GYŐZŐ	Mert vicces?
IZABELLA	Mert vicces. Így legalább nem fáj.

ÜGYVÉD Tehát?
ÉVA Én megyek veled Izraelbe.
ÜGYVÉD Izlandra.
ÉVA Tök mindegy.
MAGDOLNA Adsz még esélyt, Győző?
GYŐZŐ Mindenki húzzon a picsába!

(Kimennek, csak Izabella marad.)

IZABELLA Apád jó ember volt. Te sem lehetsz rosszabb.
GYŐZŐ És mégis...
IZABELLA Dehogy! (megsimogatja Győzöt, majd kimegy)
GYŐZŐ (csend) Hogy az a redvás, sör áztatta, hagymás rostélyosba mártogatott, kutyaszarból meggyurmázott, olajba szótkült, gorenjébe szakadt, devizával kipicsázott, abortuszba kezegetett, papneveldétől lucskos, kicsinyes, nagyzó, sárga fogú, irigységgel bolondított, ingyenélőkre testált, ki nem mondott igazságoktól hangos, hazugságban fetregő, meg nem áldott huszonöt évem, amit elbasztam, de magyarul!

24. jelenet

(Kosztolányi fekszik a boncasztalon. A boncmester Győző apja, aki módszeresen nyiszatolja a halottat, miközben a szájából kilógó szivartól kissé motyogva diagnosztizál.)

APA *Részleges boncolást végeztem. Összefolyó és részbeni elgennyesedés felé haladó gócos tüdőgyulladás, a tüdők alsó és felső lebenyében. A bal tüdő felső lebenyének áttételes tályogja. Fibrin-gennyes hörgő- és hörgőcske gyulladás. A bal oldali mellhártya kiterjedt összenövése. Az aorta és a szívkoszorú ereinek érlemeszesedése. A szívizom fibrózisa. A szívkamrák izomzatának túltengése. A nyak baloldalán közvetlen a mandibula alatt kb. férfikölnyi régi műtéti terület, amely egyrészt a szájüreggel másrészt a tracheával közlekedik. Nagy nyaki erek és idegek eltávolítva, a seb felszín tiszta részben heges sarjszövettel fedett. A környezetben, illetőleg a nyak jobb oldalán, továbbá a tüdő hilusában metastásisra gyanús nyirokcsomók nem tapinthatók*

*illetve nem található. Metastásis nem található a májban sem.*¹⁶

(Győző próbálja megszakítani apja monológiát, de amaz nem figyel fiára.)

GYŐZŐ Apa, figyelsz rám? (nem figyel) Negyvennyolc évesen, negyedszázadnyi házasság után, egy huszonöt éves gyermekkel, a szakmámban eltöltött harminc év után rájöttem a nagy igazságra. Figyelnél rám? (nem figyel) Tudod, te vagy a lényeg...

(Kosztolányi halottsápadt arca megmozdul, szeme kinyílik, s belekezd versébe.)

KOSZTOLÁNYI *Csak hús vagyok. Csak csont vagyok.
Gép a fejem. Gép a kezem.
De ami elmúlt, azt tudom.
Sírtam, nevettem az uton.
Én, ember, én. Emlékezem.*¹⁷

(Győző hangosabban folytatja.)

GYŐZŐ Apa, én nálad akartam jobb lenni!
APA (csend) Győző, te mindig is naiv hülyegyerek voltál.
GYŐZŐ Ennyi?
KOSZTOLÁNYI Hallgasson szülőapjára, barátom!
GYŐZŐ Kosztolányi, ebbe ne szóljon bele!
APA Anyád nem hiányzik?
GYŐZŐ Anya... Anya nem. Belefáradt ebbe az életbe. Ami nem nagy dicsőség.
APA Tudtad, hogy félrekefélt?
GYŐZŐ Anya?
KOSZTOLÁNYI Minden asszony csúnyája áhítja a mártogató furkókat.
GYŐZŐ Anya egy... Anya egy csendes, beletörődött, szolgálalkú, érzelmek nélküli tárgy volt melletted. Sohasem csalt meg téged.
APA Akkor rosszul emlékszem? Lehet.
GYŐZŐ Nem voltál jó apám. Sőt, inkább anyám voltál. Mindig azt éreztem, hogy az a klasszikus anya vagy mellettem. Férfiként. Elmondjam, miért? Hogy megértsd!
APA Mondd!

¹⁶ Kosztolányi boncolási jegyzőkönyvéből.

¹⁷ Kosztolányi Dezső: *Csak hús vagyok. Csak csont vagyok.*

KOSZTLÁNYI De hagyjuk a lózungokat, Pesti úr! Valami példás sorozatot várok el öntől, valami karakterisztikus leltárt!

GYŐZŐ Kosztolányi, maga most hagyjon bennünket magunkra!

KOSZTOLÁNYI Ezt várja el egy halottól?

GYŐZŐ Álljon fel és járjon! Kap tőlem még egy féléletet. Na? Ilyen nagylelkű vagyok.

KOSZTOLÁNYI (csend) Nahát! Ily eshetőség rejtezik egy álmvilágban? Engedelmevel, kihasználom a lehetőséget. (feláll) Élek még. (elindul) De miként folytassam?

GYŐZŐ Az a maga dolga.

KOSZTOLÁNYI Igaz. Nagy igazság ez! Nincs egy cigaretta?

GYŐZŐ Nincsen.

KOSZTOLÁNYI Kerítek magamnak. (elindul) Írjak-e még?

GYŐZŐ (legyint)

KOSZTOLÁNYI Igaz is, irtam már eleget. (távozik) Főúr, egy pezsgőt...!

GYŐZŐ Kosztolányi!

KOSZTOLÁNYI Igen?

GYŐZŐ Megkedveltem magát.

(Kosztolányi dalolva elvonul. Győző figyelni apja aprólékos mozdulatait, ahogy elpakolja szerszámait.)

GYŐZŐ (csend) Apa...

APA (csend) Fiam?

GYŐZŐ Huszonöt éve már, hogy a Karácsonyról leléptél, hogy soha többet ne láthassalak. Azóta próbálom megoldani a magam sete-suta ügyetlenségével a hiányodat. Nem megy.

APA Így történt, mit tegyek most már?

GYŐZŐ (csend) Apáink bűneit cipeljük vállunkon egy életen át!

APA (csend)

GYŐZŐ Jól van ez így?

APA Fiatalúr, akkor most tegyünk egy hatalmas pontot erre a felelősség kereső, önsajnálatba tunkolt, kicsinyes vádaskodás áradatra. Hiányzom? Nincs lezárva a kapcsolatunk? Nincsenek kimondott válaszok a kimondatlan kérdésekre? Átvállaltad bűneimet, hogy tisztességes ember legyél helyettem is? Jó. Kérdezz, s felelek mindenre.

GYŐZŐ (csend) De mit?

APA Amit akarsz. Öt kérdés, öt válasz.

GYŐZŐ (csend) Szeretted engem?

APA Annyira hülye vagy, fiam, hogy az már zsigeri mélységben fáj: persze, hogy szerettelek. Most is szeretlek. A fiam vagy.

GYŐZŐ Sosem éreztem.

APA Ne véleményezz, kérdezz!

GYŐZŐ Megcsaltad anyát?

APA Meg. (elmosolyodik) És ne szórakozd el a lehetőségeket, meg ne kérdezd, hogy hányszor, mert tudod te jól, hogy nagyon sokszor. Anyád nem volt valami bevállalós luvnya.

GYŐZŐ Volt olyan, akit ismertem?

APA (gondolkozik) Anyósod.

GYŐZŐ Anyuka? Hisz férje a mesterem volt!

APA Krisztián haver tyúkfejű nyanyákat szárított a búra alatt, mialatt mi Izával az Ifiparkban Tűzkerékre táncoltunk ízléstelenül. Aztán hazafelé megálltunk az Attila úton a kedvenc padunknál, és... megesett.

GYŐZŐ Ez fáj.

APA Iza élvezte. Én is. Következő?

GYŐZŐ Miért nincs testvérem?

APA Anyád tudja. Nem akart.

GYŐZŐ Ennyi?

APA Jöhet a negyedik!

GYŐZŐ Így nem lehet kibeszélni egy életet!

APA Így nem.

GYŐZŐ (csend) Megbántál valamit?

APA (nevet) Semmit.

GYŐZŐ Semmit?

APA Ne kérdezz vissza! Jöhet az utolsó.

GYŐZŐ Nem tudom, mit kellene még tudnom. Ami nem fáj.

APA Kérdezd meg, hogyan csináltam a híres Pesti Nándor Attila féle lecsót!

GYŐZŐ Azt tudom.

APA Tényleg? Ez meglepett.

GYŐZŐ (csend) Megérte?

APA (csend) Minden. A nevetések, a sírások, minden. De te vagy a legfontosabb. Ezt fogadd el! Nélküled semmit sem érne az egész...

GYŐZŐ Tényleg?

APA Mindig visszakérdezőnk, észrevetted? (nevet) Nézz be a kanapé alá! Aztán rakj rendet! Viszlát, fiam... (eltűnik)

(Győző lehajol, a kanapé alatt matat, majd elővesz egy dobozt. Kinyitja, hosszan nézi, majd elmosolyodik. ¹⁸Feláll, s előkészül a lecsófőzéshez. Aprólékosan pakol, mint annak idején apja.)

25. jelenet

(Gyönyörű álmkép. Győző álmainak szereplői varázsolnak fenséges revüt a valóság és álmvilág határain átlépve. Középen Selvetia, a titokzatos angyal énekel. Körülötte Alexandrine, a trafikosnő, Jim Morrison, Kosztolányi Dezső, s Győző apja áll ragyogó arccal, s átszellemülten dalolnak ők is.)

SELVETIA Hazug ez a világ, hamisan szól.
Mindenki kérdez, és te haragszol.
Ki visz fel a liften, a sors vagy az Isten?
Figyelj magadra, szerintem!

MINDENKI Annyi mindent nem beszélünk meg egymással.
Önmagunkat verjük át, s ha kell, csalással.
Elsétálunk egymás mellett jobbról és balról.

SELVETIA Mondd, miért jó ez így?

MINDENKI A boldogságból annak jut szelet,
Ki önzetlenül, szívéből szeret,
Ki elfogadja olyannak magát, amilyen,
S úgy él, hogy vissza már nem lép sohasem.

(Miközben fényben ragyog az álmvilága, Győző lecsót főz. Komótosan, ahogyan apjától tanulta. Néha belekóstol, megsózza, megpaprikázza. És boldogan hallgatja álmhősei dalát.)

SELVETIA Meddig vársz, meddig vársz még?
Hív az út, amin jársz rég.
Meg ne állj, kérlek, menj tovább!
Meg ne állj!
Közel már a cél.
Megérkeztél.

(Győző elkészült, talál magának.)

¹⁸ [A doboz fedelének belső felén egy tükör van, amiben önmagát látja meg Győző. Ez a nagy tanulság: önmagunkban rejlik a megoldás.]

GYŐZŐ

Hazai. (eszik) Lecsó. Apám receptje. Finom. Itthon úgy mondjuk: isteni! (csend) Miért érzem, hogy minden ok nélkül jókedvem ke-rekedett?

(Az álomszereplők nem bírnak magukkal, szaglásszák a finom illatokat, míg végül Győző megkegyelmez nekik, s átadja a fazekat. Boldogan megeszik az összes lecsót.)

GYŐZŐ

Jól érzem magam a bőrömben. Ami különös. Hogy mi a tanulság? Például lehet szeretni ugyanúgy Kosztolányit és Adyt. S ennél szebbet nem kívánhat halandó ember. Megbocsájtás, elfogadás, szeretet... Itthon lenni az otthonomban. Velük, a családommal. Összedőlhet a ház, mégis otthon marad. Az otthonom. Ideszülettem. Lett, ahogy egy apa mondta valamikor. S lehet, hogy máshol, másokkal, máskor minden más lenne. De itt, ahol a hazai ízek, illatok, hangok, dallamok, érintések, pofonok, simogatások vesznek körül, csak én lehetek boldog. Mert szabad vagyok. Itthon vagyok szabad. S kívánhatok jobbat, rosszabbat, már nem változom. Nem változunk.

(Győző feláll, de most nem Adyt szaval, még csak nem is Kosztolányit. Hanem a saját versét!)

GYŐZŐ

Van egy család,
Ágról szakadt.
Sírdogál
A Gellért alatt.
Duna partján
Lábát mossa,
Hogyha néha
Összefossa.
Piszokban
A gyémántja,
Főlé hajol,
Lehányja.
Nem az a kincs,
Ami fénylik.
Identitásukat
Féltik.
Az az övük,
Csak az maradt.
Szépgatyájuk

Széjjelszakadt.
Ez a család
Már nem szép.
Nincs is róla
Csoportkép.
Portrék vannak
Összevágva,
Egérfoggal
Körberágva.
Élnek-halnak
Halkan.
Csókra éhes
Ajkam
Kiszáradt
Kínját
Szél fújja szét,
Víz mossa át,
Föld borítsa,
Tűz égesse!
Ezzel a családdal
Értesse
Meg az Isten,
Mért rossz a rossz,
S mért jó a jó!
Egy utcahossz
A hátrányunk.
Célba érünk?
Lehet.
Hisz van hitünk!
Ez a család
Az otthonunk.
S mert élünk,
Boldogulunk!

(Közben az álmok hősei otthagyják Győzöt. Utoljára még mindegyikük megsimogatja a meghatódott férfit, majd érzékeny csókkal búcsúznak tőle. Utolsónak Kosztolányi távozik, lelkesen integet, miközben kanalazza a lecsót.)

GYŐZŐ

Visszajöttök-e még? (csend) Lesz még újabb negyedszázadom?
Ki tudja! (nevet) Lesz, persze, hogy lesz! Máshogyan? Vagy

ugyanúgy? Hm. (csend) Jöhet a végszó! Coelho sem tudná szében összegezni egy pesti magyar kisember nagy-nagy világmegtapasztalását. (halkan) Tudjátok, az álmvilágom sohasem lesz valóság... de a **valóság**...

(Függöny.)

Budapest, 2014.